

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Prenumerata:
Amerikoje ir užsieniuose
metams \$5.00
pusei met 2.50
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1905
Address:
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127

NR. 37

SOUTH BOSTON, MASS., 1966 RUGSĖJO - SEPTEMBER 14

62 - RIEJI METAI

"Keleivio" Telefonas AN 8-3071

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiuro Numerio Kaina 12 Centų

Prezidentas siūlo priemones inflacijai sustabdyti

Prezidentas nori užbėgti inflacijai už akių, pasiūlydamas priemonių jai sustabdyti.

Prez. Johnsonas pasiūlė kongresui planą, kuris sumažintų inflacijos pavojų. Jis visų pirma siūlo sustabdyti pajamų mokesčių nurašymus, kuriuos gaudavo didžiosios biznio bendrovės naujiems investavimams, praplėtimams ir naujoms mašinoms įsigyti. Tie nurašymai siekė 7%, jie buvo duodami įmonėms, norint paskatinti pramonės augimą. Tas sustabdymas numatomas 16 mėnesių.

Prezidentas tikisi, kad šiuo žygiu bus pasiektas kainų pastovumo, nes biznio bendrovės sumažins savo plėtimąsi, mažiau reikalaus paskolų, kas numatytas procentus už tas paskolas, sustabdydams biržos nepastovumą ir užkirs kelią inflacijai.

Jis siūlo sumažinti 3 bil. dol. išlaidas nekariniams reikalams, ragina biznierių ir darbininkus nekelti kainų ir nereikalauti didesnių atlyginimų.

Jei visa tai negelbės, tai prezidentas turės numatyti kitų priemonių, kad Amerikos ūkis galėtų sveikai žengti pirmyn, kad visi piliečiai galėtų naudotis gerove, kaip per paskutiniuosius kelerius metus. Jis taip pat pažadėjo ir toliau stengtis išlaikyti ekonominę laisvę, kad valdžiai netektų griebtis griežtų kontrolės veiksmų.

Anglijos unijos pritarė Wilsonui

Britanijos darbo unijų kongresas nedidele dauguma pareiškė savo pritarimą valdančiai darbo partijai ir vyriausybės 6 mėnesių atlyginimų "užšaldymui".

Transporto unijos pirm. Cousins, darbiečių kairiojo sparno vadas, dabartinės vyriausybės ūkio politikos prieššininkas, pareiškė, kad jo unija nepakeis savo nuomonės ir nerems vyriausybės paskelbto algų "užšaldymo". Panašiai yra nusistatę ir stipri elektrikų unija.

Taigi, unijų kongresas vyriausybės politikos yra sušaldytas.

Nuteisė trečią neklusnų karį

Karo teismas nuteisė trečią neklusnų JAV karį 5 metus kalėti už tai, kad atsisakė vykti į Vietnamą.

Naujas erdvės šnipas

Ne naujiena, kad JAV turi erdvėlaivius, kurie dažnai skraido virš Sovietų S-gos ir Kinijos ir fotografuoja. Bet tiems šnipams nebuvo galima nuo žemės įsakinėti. Dabar žinoma, kad JAV turi ir tokių šnipų erdvėlaivius, kurie gali būti kontroliuojami iš žemės. Jie turi tokius stiprius foto aparatus, kad iš 100 mylių atstumo gali nu-fotografuoti kelių pėdų dydžio daiktą.

Buldozeriu per sieną

Penki vokiečiai (dvi nėščios žmonos, du jų vyrai ir vienas vaikas) šarvuotu buldozeriu prasiveržė pro sienos sustiprinimus iš Rytų Berlyno į Vakarų. 40 kulų pataikė į buldozerį, bet tik vienas žmogus tebuvo sužeistas, nes buldozeris buvo gerai apšarvuotas.

Kodėl nužudė Vorwoerdą

Dimitro Tsafendas, kuris nudūrė Pietų Afrikos Respublikos premjerą Vorwoerdą, yra graikų-portugalų kilmės. Prieš porą dešimčių metų jis yra tarnavęs ir JAV prekybos laivyne ir jau tada buvęs psichiniškai nesveikas ir dėl to gydytas.

Sakoma, jis Vorwoerdą nužudė dėl to, kad šis "per daug gera daręs" negrams.

Mat, kur nuveda rasinė neapykanta.

Pietų Afrikos Respublikos ministeris pirminkas jau yra bandytas nužudyti ir anksčiau, bet buvo tik sužeistas.

Sukarno bičiulis nuteistas mirti

Indonezijos prezidento Sukarno bičiulis, buvęs jo ministeris, Dalam nuteistas mirti už korupciją ir perversmo rengimą.

Paties Sukarno valdžia yra naujos vyriausybės visai apibrėžta, bet jis dar vis laikosi prezidento poste. Krašte prieš jį dažnai vyksta studentų demonstracijos, reikalaujančios jį atsistatydinti. Bet kartais dar ir jo šalininkai bando pademonstruoti, nors jam valdžios sugrąžinti jau nepajėgia.

Gemini 11 pakilo į erdvę

Gemini 11. turėjęs pakilti į erdvę penktadienį, dėl pastebėtų techninių klaidų tepakilo tik pirmadienio rytą. Kai šį numerį gausite, Gemini 11 gal jau bus sugrįžęs į žemę, nes numatyta, kad jis aplink žemę teskris 3 paras.

Erdvėlaivis mėgins susitikti ir susijungti su kiek anksčiau paleista raketa Agena. Astronautas Gordon bandys kelis kartus "vaikščioti" erdvėje 865 mylių aukštyje.

Nusileisdamas žemėn, erdvėlaivis naudosis tik automatiniais prietaisais. Nusileidimo vieta numatyta Atlanto vandenyne 725 mylios nuo Cape Kennedy, Fla.

Negrų vadai nesutaria

Amerikos negrų vadai nesutaria dėl ateities kovos būdų. Vieni jų norėtų taikingai veikti, o kiti ragina griebtis prievartos.

New Yorko negrų politikas atstovų rūmų narys Powell sako, kad nuosaukius negrų vadai, kaip King ir kiti, atgyveno savo amžių, kad ateina nauja negrų karta, kuri reikalauja griežčiau kovoti. Jis spalio 15 d. šaukia negrų vadų konferenciją, kurioje busi nustatytos tolimesnės kovos gairės.

Don January iš Dallas, Tex., sypsosi, laimėjęs \$21.000 Philadelphia golfo pirmąją premiją.

Londono darbininkas Percy Harrison su žmona džiaugiasi, laimėję futbolą rungtynių loterijoje 338.356 sv. sterlingų (tai 947.397 doleriai).

Viršuje kairėje sen. Robert Kennedy, kurio ofise dirba 80 tarnautojų, dešinėje viceprez. Hubert Humphrey, kurio ofise dirba 34 tarnautojai. Apacioj kairėje senato daugumos vadas Mike Mansfield, kuris teturi 15 tarnautojų, ir dešinėje senato mazumos vadas Everett Dirksen, kuris turi 45 tarnautojus. Visi senatorių ofisų tarnautojai apmokami iš valstybės lėšų. Sakoma, kad jau vien tas tarnautojų skaičius rodo, kad Robert Kennedy taikosi į Baltuosius Rūmus, tik dar nepasirinktas laikas.

Mirė moterų veikėja M. Sanger

Arizonoje mirė 82 m. amžiaus Margret Sanger, garsi kovotoja dėl Amerikos moterų teisių. Ji pirmojo pradėjo Amerikoje skatinti gimdymo kontrolę dar 1914 metais. Ji ilgus metus leido žurnalą "Women Rebel".

Jaunystėje velionė dirbo slaugė New Yorko neturtinųjų ligoninėje ir matė tūkstančius gimdančių motinų, kurios savo vaikų nelaukė ir nenorėjo. Tas ją paskatino steigti klinikas, kurios padėtų nenorinčioms gimdyti moterims išvengti neštumo.

Jos darbas užtraukė katalikų bažnyčios vadų pyktį. Ji kelis kartus buvo teismo bausta ir sėdėjo kalėjime.

Sanger buvo Tarptautinės šeimų planavimo federacijos pirminkė.

Draudžia skersti karves

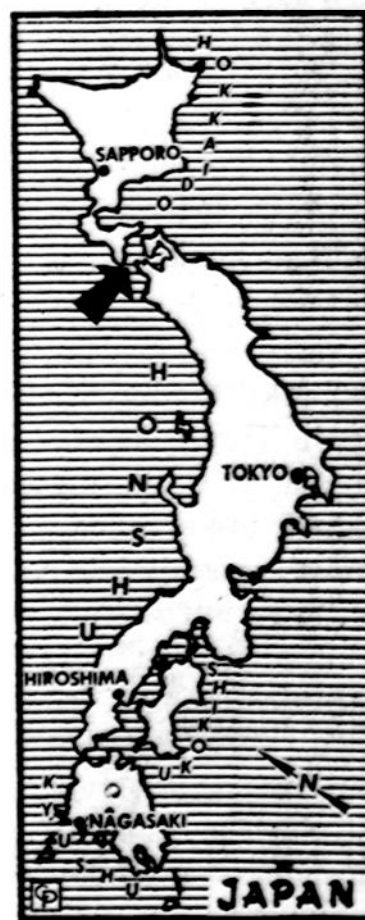
Indijos dešiniosios politinės grupės reikalauja uždrausti skersti karves, kurios ten laikomos šventomis. Tų niekam nenaudingų karvių milijonai suėda galybę maisto, kurio trūksta žmonėms.

Kai parlamentas atsisakė klausimą svarstyti, "šventųjų karvių" gynėjai surengė 5.000 asmenų demonstraciją prie parlamento rūmų.

Atlantoj negrų riaušės

Praeitą savaitę čia buvo pakartotiniai didelės negrų riaušės. Antradienį jos prasidėjo po to, kai baltasis gatvėje nušovė vieną negrą pauglį ir antrą sužeidė, o šeštadienį ir sekmadienį jos pasikartojo.

Per šias riaušes įvyko apleišimų ir vagysčių.

Strėlė rodo vietą per sąsiaurį, kur bus pastatytas ilgiausias povandeninis tunelis, iš viso 22 su puse mylios ilgio. Dabar ten yra plaustas. Tunelį įrengus, kelionė iš Sapporo į Japonijos sostinę Tokio sutrumpės 13 valandų.

Vietname balsavo trys ketvirtadaliai rinkikų

Komunistai teroru mėgino rinkimus sutrukdyti, bet nepavyko: balsavo 3/4 registruotų balsuotojų.

Sekmadienį Pietų Vietname buvo 117 atstovų rinkimai. Tie atstovai turės paruošti valstybės pagrindinį įstatymą — konstituciją.

Komunistai įvairiais teroro veiksmais stengėsi rinkimus sutrukdyti, bet jų didelės pastangos paliko be vaisių, nes iš virš 5 mil. registruotų rinkikų balsavo daugiau kaip trys ketvirtadaliai. Idomu, kad sostinėje teibalsavo 65%, o pav. Hau Nghia provincijoje, kur komunistai ypatingai stiprūs, balsavo net 79%. Budistų, kurie boikotavo rinkimus, sąjūdžio centre Hue balsavo 85%.

Šiais rinkimais tik komunistai labai nepatenkinti, nes jie akivaizdžiai rodo, kad didžiausia krašto gyventojų dauguma yra prieš komunistinius įsibrovėlius griežtai nusistatę ir ta savo nusistatymą aiškiai pareiškė, nebedami jokių grasinimų ir teroristinių veiksmų, atėmusių gyvybę kelioms dešimtims balsuotojų. Šių rinkimų pasisekimas sustiprins ir prez. Johnsono politinę liniją Vietnamo karo klausimu.

Suėmė karingą negrų vadą

Atlantoje suimtas negrų "juodosios jėgos" vadas Carmichael, kuris ten atvykęs suorganizavo negrų riaušes.

Chicagoje už tą patį dalyką suimtas nacių vadas Rockwell, kuris paleistas už \$500 užstatą. Rockwell rugsėjo 18 d. organizuoja eisną į žydų gyvenamą apylinkę Chicagoje. Jis sako, kad jo sunkumų šaltinis yra ne negrai, bet žydai.

Teisių biliui senate daug priešininkų

Civilinių teisių įstatymo papildymas senate sutiko didelį pasipriešinimą. Daug senatorių mano, kad straipsniai apie nevaržomą apsigyvenimą yra priešingai konstitucijai (ten numatoma bausiti tuos, kurie neparduoda arba neišnuomoja butų ar namų dėl rasinių ar kitokių priežasčių). Labai priešingas yra ir respublikonų vad. Dirksen, be kurio pagalbos nenumatoma tą įstatymą praveisti. Atrodo, kad jis bus atidėtas kitiems metams.

De Gaulle stebėjo bombos sprogdinimą

Prancūzijos prez. de Gaulle šeštadienį stebėjo iš krieserio De Grasse 25 mylių atstume atominės bombos sprogdinimą Mururoa Atoli saloje Ramiajame vandenyne. Dar nė vienas valstybės galva nebuvo atominės bombos sprogdinimo stebėjęs taip arti.

Manoma, kad bomba buvo 100 kilotonų (lygi 100,000 tonų TNT) ir kad joje buvo ir hidrogeninės bombos elementų.

Tikrą hidrogeninę bombą prancūzai mano išsprogdinti ne anksčiau, kaip 1968 m.

Sovietų vadai -- graužia komunizmą

Kinijos partijos oficialus laikraštis Sovietų Sąjungos vadus vadina termitais, kurie graužia komunistinio sąjūdžio pagrindus. Pasak tą laikraštį, dabartinė Sovietų Sąjungos vadovybė yra nesvarus šašas ant proletariškos revoliucijos kūno.

Tas laikraštis lygina JAV su plėšikais, užpuolusiais ramų sodžiu. Kai gyventojai sumusę plėšiką, įsikūso tarpininkas, kuris pradėjo įkalbinėti ramius gyventojus susitaikinti su plėšiku, nes priešingu atveju jis panauduos atominį ginklą.

Tokių tarpininkų tas laikraštis laiko Sovietų Sąjungą. Jos vadai negalį būti kitaip vadinami, kaip didžiausio nusikaltimo, kurį JAV imperialistai vykdo Vietname, bendrininkai.

Indija jau ruošiasi savo atominės bombos sprogdinimui. Tai būtų penktoji atominė valstybė.

Hollywoodo aktorius, filmų gamintojas Desi Arnaz suimtas Del Mar, Cal., už pasikėsinimą į John Winston Vedeo gyvybę.

Pasigedo stalininės ar prieštvaninės demokratijos

Visi buvome jauni ir savo laiku mėgomė politikuoti. Todėl nenuostabu, kad ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas, be įvairių kitų klausimų bei reikalų, pasiskirstė ir "Politinės organizacijos reikalų". Šiuo svarbiu reikalu atitinkamoje rezoliucijoje visų pirma sakoma taip:

"a) Kongresas, apsvares reikalą ir galimybes jaunajai kartai jungtis į bendrą politinės veiklos organizaciją, laiko, kad dabartinės politinės vadovybės sudarymo būdas partinių ar srovinų pagrindu yra tokio įsijungimo kliūtis".

Taigi norima politikuoti be pagrindinių realios politikos priemonių — be politinių partijų, be srovių, ideologinių visuomenės junginių. Nors nuostabu ir neįtikėtina, kad jaunoji lietuvių karta išsivijoje būtų tokia politiškai žalia, tokia politikos analfabetė, o betgi rezoliucijoje toliau sakoma taip: "Kitokioje aplinkoje išaugusi jaunoji karta nėra organiškai susijusi su išsivijon atsineštais politiniais lietuvių junginiais".

Be reikalo rezoliucijos autoriai įtaigoja jaunąją lietuvių kartą, kad jiniai čia atsirado, užaugusi tarsi kažkurių prieštvaninių ar urvinių žmonių aplinkoje, o ne aukštos civilizacijos bei dvasinės kultūros V. Europos ir Amerikos demokratijose. Didysis lietuvių išsivijimo kultūrinis bei politinis turtas ir yra tas, kad vyresnioji lietuvių karta atsirado išsivijoje politiniu atžvilgiu visapusiškai pajėgi, pilnai prilygstanti tiems politiniams, ideologiniams junginiams bei politinėms partijoms, kurios sudaro didžiųjų V. Europos bei Amerikos valstybių ir jų demokratinių valdžių pagrindą. Lietuvių politinės partijos išsivijoje prilygsta ne tik tiktai veikiantiems didžiųjų demokratijų politinėms partijoms, bet ir artimai su jomis bendradarbiauja, siekdamos Lietuvai laisvės.

Kongreso jaunimui galėjo būti aišku ir tai, kad, jeigu lietuvių išsivijoje ir jokios bendrinės politinės atstovybės neturėtų, tai Lietuva vis dėlto nebūtų palikta Dievo valiai — dėl jos laisvės tebekovotų politinės lietuvių partijos bei jų delegacijos išsivijoje. Kongreso jaunimui galėjo būti priekšama aišku ir tai, kad bet kurios tautos nepriklausomybė be sąmoningų politinių ideologinių tautiečių junginių yra neįmanoma. Šitai jau suprantą primityviausios Afrikos tautelės, siekiančios nepriklausomybės, o Kongreso jaunimas šiuo atžvilgiu nuvertinamas iki primityviausiųjų papuasių, ir rezoliucijos autoriai štai ką siūlo:

"Siekdamas efektingo organizacinio apjungimo, Kongresas tiki, jog politinė lietuvių išsivijos vadovybė turi būti sudaryta demokratinio būdu, ją sudarant remiantis gyvomis visuomenės jėgomis, o ne paveldėjimo principu ar fiktyviais politiniais vienetais".

Ką gi reiškia toji vadinamoji lietuvių išsivijos vado-

vybė (ne atstovybė), sudaryta (ne rinkta) demokratinio būdu? Deja, čia, prisidengę tautine skraiste, rezoliucijos autoriai siekia likviduoti Vliką, kad jo vietoje įsteigtų vado principu pagrįstą išsivijos valdžią ir vargšę išsiviją valdytų vadas. Tada patvirtina ir vadinamasis "demokratinis būdas": šiai numatoma valdžia ne išrinkti, o tikrai "sudaryti".

Dėl "demokratinio būdo" sąmoningai aiškiau nepasakyta, nes tuomet turėtų paaiškėti, kad likviduotinas Vlikas yra ne sudarytas, o susidaręs demokratiškiausiu susitarimo būdu iš visų politinių junginių bei politinių partijų rinktųjų atstovų ir veikia be mažumos teisių paneigimo, šios būtinosios sąlygos demokratinėje rinkimų sistemoje. Be to, peršamas "demokratinis būdas" nebūtų demokratiškas net ir tuomet, jei būtų siūloma A. L. Bendruomenėje veikianti ne proporcinė, o mažoritarinė (asmenų) rinkimų sistema, paneigianti mažumos teisę renkamoje atstovybėje, kaip tatau ir yra L. Bendruomenės Taryboje, kurią sudaro tikrai frontininkai ir iš jų malonės vienas kitas tautininkas, tuo būdu paliekant didžiausią lietuvių visuomenės daugumą abejingą Bendruomenei, joje nedalyvaujančią. Jeigu Kongreso dalyviams be slėpamių stalininės "demokratijos" tikslų visa tai būtų paaiškinta, nereikėtų likviduoti Vliko ir be žodžio paneigti A. L. Tarybos, tiek nusipelnusios mūsų tėvynei Lietuvai.

J. Va

NUŽUDE RASIZMO APASTALĄ

Praeitą savaitę parlamento pasiuntinys (baltasis) peiliu nudūrė Pietų Afrikos parlamento posėdy dalyvavusį ministrą pirmininką Henriką Vervoerdą. Nužudytasis buvo dauguma turintis parlamente nacionalistų partijos vadas, premjero kėdėje sėdėjęs nuo 1957 metų.

Jis buvo užkietėjęs rasių atskyrimo šalininkas, tą mintį jis rėmė net bibliją. Pietų Afrikos Respublikoje yra 17 mil. gyventojų, iš jų baltųjų tik penktosji dalis. Ir ta nežymi dauguma viską valdo, o juodieji yra antros antros klasės piliečiai, kurių teises nustato baltieji.

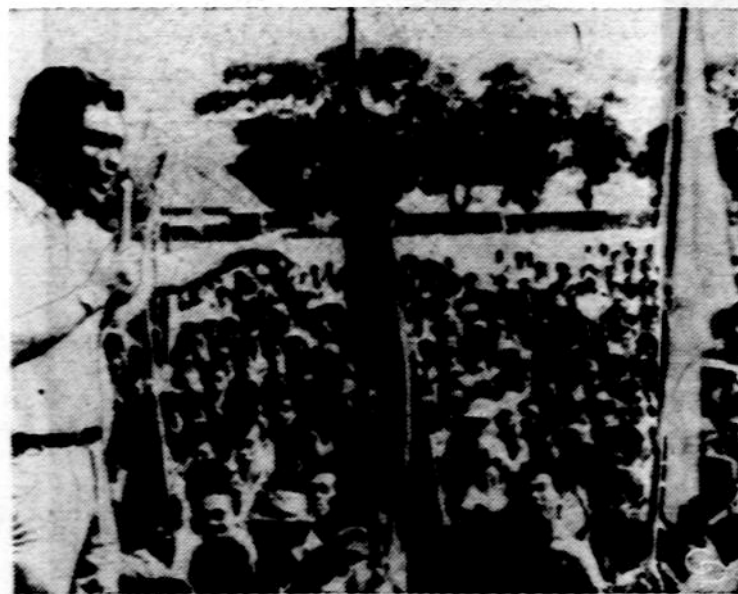
Kol kas juodieji dar maišosi tarp baltųjų, bet yra priimtas įstatymas, kuris numato sugrūsti 80% visų gyventojų į 7 rezervatus, kurių plotas tesudaro tik 13% viso krašto ploto.

Tokia nužudytosios politikos beveik visų smerkiama. Pasmerkė ją ir Britanijos Bendruomenė, todėl Pietų Afrikos Respublika iš tos Bendruomenės 1961 m. pasitraukė ir pasiskelbė respublika. Nevienodai buvo sutiktas ir Vervoerdo nužudymas, bet Afrikos valstybėse dėl to reiškia net džiaugsmo.

Kol kas Vervoerdo vestoji politika nepasikeis. Jo įpėdinį išrinko antradienį.

Priešrinkiminis mitingas Pietų Vietname. Rinkimai buvo rugsėjo 11 d.

Indonezijoje nesiliauja studentų demonstracijos prieš prezidentą Sukarno, reikalaujančios jį atsistatdyti.

Kas kitur rašoma

SOCIALISTINĖS MINTIES ESME

Ką tik išėjusio Darbininkų Balso liepos-rugpjūčio numerį J. Gutauskas šitaip rašo apie socialistinės minties esmę:

"Žmonijos turtai priklauso bendrai visiems. Žmonių darbas — gyvųjų ir mirusių — turi visiems teikti naudos Kiekvienas savo darbu turi prisidėti prie bendros kūrybos. Kiekvienas iš bendrojo darbo turi gauti savąją gaminių dalį. Šiuose paprastuose sakiniuose yra sukaupta socialistinės idėjos esmė. Mūsų mokslas yra toks, kuris gali įgyvendinti lygybę ir brolybę. Kas ji gali paneigti ar su juo kovoti? Tie, kurie nenori jo suprasti, ir tie, kurių interesams jis kenkia.

Tie, kurių privilegijas socializmas panaikins, tie turės susilaikyti savo viešpatavimo galo, nors įstatymas ji palaimino, nors ji saugoja prievarta ir propaganda, palaikoma visų socialinio paveldėjimo formų viešpatavimo, kuris tačiau visada prieštarauja išminčiai ir teisingumui, kuris šiandien yra ryškiai priešingybė visuotiniam moralės jausmui ir bendriesiems produkcijos reikalavimams.

Kapitalistinėje santvarkoje nuosavybė reiškia visišką ir galutinį turimojo daikto pasisavinimą, tai yra tartum teisė daiktą pagal savo norą vartoti, pertvarkyti, formuoti, perleisti, sunaikinti. Javų sandėlio savininkas, jeigu jam patinka, gali uždegti jį, kai tuo tarpu gretimas mies-

tas stigtų duona. Fabriko savininkas panorėjęs gali fabriką uždaryti, nors pramonei ir žemės ūkiui trūktų būtiniausių mašinų. Kas jam rūpi bendruomenės reikalai? Jis yra savininkas! Kapitalizacija, koncentracija ir paveldėjimas gali sukelkti ir šimto žmonių rankas, — o gal ir į vieno žmogaus rankas, kaip Welsas tai pavaizdavo, — visus naudinguosius pasaulio turtais. Kas tokio, jei dėl viso to žmonija liks pavergta? Nuosavybė lieka šventa... Gal būtų, jei lieka šventa, bet tuomet išsilaikymo instinktas — jis vienas turi duoti teisę tam pasipriešinti

Neužmirškime, kad privati nuosavybė jau yra susiaurėjusi ir kad materialinė ir moralinė visuomenės pažanga jau panaikino kai ką iš šimtmečių gyvusių nuosavybės atributų. Romėnas buvo toks pat savo vaikų savininkas, kaip ir darbo gyvulio: galėjo juos ir parduoti, ir užmušti. Plantatorius Antiluose buvo visai toks pat savo vergų, kaip ir cukrinių švendrių plantacijų savininkas. Bet žmogiškoji sąžinė pakėlė savo balsą, ir šitos nuosavybės formos dingo. Dings ir kitos, kurias pagimdė klaidingas ir iškrypęs tiesos supratimas. Šiandien mes sakome, kad atskiras žmogus, remdamasis savo kilmę, remdamasis tuo, ką sukūrė ar ką paveldėjo, visą žmoniją ir kas šiandien būtinai reikalinga žmonių bendruomenės gyvenimui, neprivalo būti neribotas ir visų turtų viešpats, vienintelis ir nuolatinis jų ponas. Ir tai pasakydami, mes jau pasisakome už socializmą".

Darbininkų Balso adresas: I Ladbroke Gardens, London, W II. Gr. Britain.

KLERIKALŲ APETITAI

Lietuvių Evangelikų Reformų Bažnyčios kuratoriaus V. Karosas. Naujienų rugsėjo 2 d. laidoje rašydami apie Šiuos filosofiją, prisiminė ir mūsų Lietuvos Romos Katalikų Episkopato Direktyvas Katalikam, išleistas 1952 m. Romoje, kuriose tarp kitko skelbiama:

"Lietuvos katalikai sieks, kad Lietuvoje tebtų leidžiamas tik mokslinis katalikų tiesų ir doros dėsnių vertinimas, kad tikėjimą ir dora liečią klausimai nebūtų viešų diskusijų spaudoje, susirinkimuose ir parlamente objektu

"Katalikų Bažnyčios nevaržomas veikimas yra visais atžvilgiais išganingas visuomenei.

"Išsiant iš to fakto, kad kitos religijos neturi joms Dievo skirtą autoritetą, kuris tvarkytų jų reikalus, seka, jog jų gyvenimo viešųjų reikalų tvarkyme natūrali kompetencija priklauso valstybei".

— Kuo šios Romos direktyvos katalikams skiriasi nuo Maskvos direktyvų komunistams? — klausia V. Karosas ir toliau šitaip tęsia:

— Jos aiškiai nusako, kad lietuviškas klerikalizmas savo ideologijoje yra totalitarinis, nes, kaip matome, netgi doros klausimų negalima būti svarstyti nei spaudoje, nei parlamente.

— Šių direktyvų koautorius yra vysk. V. Brizgys.

Kas norėtų daugiau sužinoti apie minėtas direktyvas, tam patariame įsigyti J. Liūdžiaus raštus, kuriuos už \$3 galite gauti Keleivio administracijoje. Ten rasite ne tik išsamią minėtų direktyvų kritiką, bet ir įdomių straipsnių įvairiais pasaulėžiūros, o taip pat politiniais ir visuomeniniais klausimais, kuriais visi domimės. Visi straipsniai parašyti gražia lengva kalba.

Keleivio prenumerata - gera dovana visokiomis progomis!

Telephone Tip

To speed your calls from here to there, please be sure to dial with care.

NORĖDAMI GREIČIAU PAŠAUKTI, ATIDŽIAI RINKITE NUMERĮ

Naujausios KNYGOS

BALADES, šitoj labai gražiai išleisto, gausiai iliustruotoj knygoj yra septynios Maironio baladės. Tai knyga, labai tinkama dovanoms. Kaina \$6.00

DELFINO ŽENKLE, premijuotas romanas, parašė Jurgis Gliuda, 234 puslapiai, kaina \$2.50

EILERAŠČIAI, Henriko Radausko poezijos rinktinė, 237 psl. Poezijos mėgėjams tai yra nepaprasta šio iškilaus poeto dovana. Kaina \$5

BAISUSIS BIRZELIS. Šitoje 238 psl. knygoje yra 3 dramos: Baisusis Birzelis, Varpinė ir Šiaurės pašvaistė. Parašė Pranas Naumiestis. Kaina \$3.50

SIRDIES PRIEPUOLIAI, kaip juos pramatyti ir jų išvengti. Parašė med. dr. Menard M. Gertler. Šiais laikais, kada širdies susirgimai taip paplitę, ši knyga visiem reikalinga. Kaina \$3.75.

VARPAS NR. 6, 168 psl. Jame įdomūs dr. J. Pajaujo, J. Audėno, dr. V. Sruogienės, H. Blazo, M. Mackevičiaus, A. Kučo ir kt. straipsniai. Kaina \$2.

(Keleivio adm. dar galima gauti ir Varpo Nr. 5, kuris taip pat įvairus ir įdomus, kaina \$2.).

LIETUVOS ISTORIJA, VI-ji laida, parašė dr. Vanda Daugirdaitė-Sruogienė, 414 psl., daug paveikslų, keli žemėlapiai, tvirtai įrišta. Knyga ne tik geras vadovėlis mokiniams, bet ją su idomumu skaitys ir suaugusieji. Kaina \$6.

LIETUVIŲ BELETRISTIKOS ANTOLOGIJA, II omas, redagavo Bernardas Brazdžionis ir Benys Babrauskas, 700 puslapių, kaina \$10. Knygoje yra 61 rašytojų kūrybos pavyzdžiai.

AUKSO ŽASIS, pasakiočią 3 veiksmų komedija, parašė Birutė Pukelevičiūtė, 159 psl., kaina \$2.

Už šį veikalą autorė 1961 metais gavo L. Bendruomenės jaunimo dramos konkurso pirmąją premiją, pagal jį Chicagoje yra susuktas filmas, kurio paveikslais papuošta ir ši knyga.

Abi knygos labai tinkamos dovanoms.

GERA KNYGA DOVANAI

Jeigu norite kalbančiam anghiskai padovanoti knygą, tai pasirinkite dr. A. Šapokos "Vilnius in the Life of Lithuania", 174 psl., daug paveikslų, kaina tik \$1.50.

STEPONO KAIRIO PORTRETAS

Keleivio administracijoje galima gauti dailininko Adomo Varno pieštą Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo akto pasirašytojo Stepono Kairio spalvotą portretą 8 x 6 colių dydžio už 80 cent.

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO RAŠO,
TAS DUONOS NEPRAŠO.

Neakivaizdinis liet. dėstymas

Pedagoginis Lituanistikos Institutas, kuris veikia Čikagoje, jau nuo 1962 metų tame Institute einamus dalykus dėsto neakivaizdiniu bei korespondenciniu būdu.

Dėstomieji dalykai yra šie:

1. Lietuvių kalba: bendrinė lietuvių kalba ir specialiniai jos kursai (lietuvių kalbos fonologija ir fonetika, morfologija, akcentologija, dialektologija ir lietuvių kalbos istorija).

2. Lietuvių literatūra: lietuvių liaudies poezijos žanrai, literatūrinės srovės ir jų atgarsiai lietuvių literatūroje.

3. Lietuvių tautos istorija: Lietuvos istorijos šaltiniai ir periodizacija, Lietuvos kaimyninių kraštų istorijos bruožai, Lietuvos kultūros istorija, Lietuvos istorijos problemos, lietuvių tautos istorijos metodologija, pasaulio lietuvių istorija.

4. Aukščiausi minėtų dalykų dėstymo metodikos, mokymų praktika ir kiti papildomieji kursai (psichopedagogika, žurnalistika, Lietuvos menas, Lietuvos etnografija).

Studentais priimami asmenys, baigę aukštesniasias arba tolygias lituanistikos mokyklas.

Tokių mokyklų nebaigusiems, bet norintiems jas baigti, neakivaizdiniu būdu dėstomas aukštesniosios lituanistikos mokyklos kursas.

Be viso būrio kvalifikuotų dėstytojų, neakivaizdiniam dėstyme dirba šie profesoriai: dr. Jonas Balys, dr. Jonas Grinius (Vokietija), dr. Albinas Liaugminas, dr. Henrikas Nagys (Kanada), dr. Pranas Skardžius, dr. Vanda Sruogienė.

Neakivaizdines lituanistikos dalykų studijas galima pradėti bet kada ir bet kame gyvenantiems lietuviams.

Smulkios informacijos reikalu prašom akreiptis šiuo adresu:

P. L. Institutas
5620 So. Claremont Ave.,
Chicago, Ill. 60636.

Instituto Vadovybė

PEABODY, MASS.

Auksinė Samų sukaktis

Izidorius ir jo žmona Samai, gyv. 25 County St., rugpiūčio 27 d. minėjo savo vedybinių gyvenimo 50 metų sukaktį. Jų sūnus Antanas su žmona ir sūnus Valteris surengė gražią puotą, kurioje dalyvavo nemažas būrys suaktyvininkų draugų.

Samai, seni Keleivio skaitytojai, susituokė Brooklyne 1916 m. rugpiūčio 27 d. Nuo 1917 m. jie gyvena Peabody. Iz. Samas dirbo Eastman Gelatin bendrovėje, o dabar pensininkas.

Dar ilgų laimingų metų suaktyvininkams!

SHELANDOAH, PA.

Jam sukako 100 metų

Kol gyvenome Pensylvanijoje, dažnai Shenandoah aplankydavome, nes tenai mano vyro gimtinė, ten palaidotas jo tėvas ir daugiau giminių. Dabar iš Hartfordo jau sunkiau ten nukeliauti. Šią vasarą Shenandoah minėjo 100 metų sukaktį, todėl pasiryžome ta proga jį aplankyti.

Miestas guli tarp kalnų ir atrodo daug senesnis negu 100 metų. Iškilnių proga radome jį išpuostą vėliavomis, žmonių pilnos gatvės, laukia eisenos.

Gerokai palaukus ir eisenai prasidėjo. Marguoja vėliavos, groja orkestrai, važiuoja tautiškai papuošti vežimai lenku, airių, slovakių. Ypatingai gražiai pasirodė lietuviai. Jų ilgas vežimas papuoštas tautinėmis vėliavomis, paskui jį žygiavo apie 100 moterų tautiniais drabužiais apsivilkusios, pulkas vyrų, grojo kažkais senais instrumentais (sako, skudučiais), užsidėję kaukes ir ant jų viršaus Lietuvos vyti. Labai gražiai atrodė, tik gaila, kad eisenai buvo vėlai pradėta, gatvės nebuvo pakankamai apšviestos, todėl nebuvo galima gerai matyti.

Luokienė

BEACON FALLS, CONN.

Mirė K. Lastauskas

Rugpiūčio 16 d. mirė senas Keleivio skaitytojas Kazimieras Lastauskas, 59 m. amžiaus, gyv. 39 Highland Ave. Vėlonis paliko liūdinčius žmoną Rožę Matonytę-Lastauskiene ir dvi seseris—Mariją Gilbonienę New Havene ir Oną Karpavičienę Ansonijoje. Joms reikiame gilia užuojautą.

PIGIOS, IDOMIOS

knygos

Derliaus vainikas, J. Mikuckio eilėraščių rinkinys, 359 psl., kaina \$2.50.

Grozvylės meilė, P. Orinitės apsakymai, 165 psl., kaina \$1.50.

Du mediniai ir trys geležiniai kryžiai, savanorio Antano Šukio atsiminimai iš nepriklausomybės kovų, 376 psl., kaina \$3.00.

Gyvulių ūkis, George Orwel bolševikinės santvarkos satyra, 71 psl., kaina \$1.00.

Per giedrą jaudrą, Mykolas Vaitkaus 1909-1918 m. atsiminimų IV tomas, 272 psl., kaina kietais viršeliais \$3.75, minkštais — \$2.50.

Inicialiai po tiltu, A. Tulio novelės, 156 psl., kaina kietais viršeliais \$2.50, minkštais — \$1.90.

SLA jubiliejiniam seime Clevelande dalyvavo pirmą kartą Argentinos Lietuvių Susivienijimo centro sekretorė Nelida Hukaitė, kurią paveikslė matome sėdinti greta SLA prez. Povilo Dargio prie prezidiumo stalo. Ji pasveikino seimą Argentinos Lietuvių Susivienijimo vardu. "Tegul būna mūsų visų bendros pastangos, tiek čia gyvenančių Amerikoje, tiek Argentinoje, išlaikyti savųjų tarpe lietuvių vienybę, stiprinti savuosius ekonomiškus ir bendromis pastangomis siekti savo pavergtai tėvynei Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės. To mes norime. To mes siekiame. Ir tam mes gyvename." —baigė savo gražią jautrią kalbą Argentinos atstovė. Viešnia įteikė P. Dargiui dvi lėles, simbolizuojančias abu Susivienijimo, o SLA centro sekretorė Berta Pivaronienė viešniai įteikė SLA 54 seimo Darbų knygą ir dovanėles, kurios buvo duodamos kiekvienam delegatui. N. Hukaitė dalyvavo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese ir Dainų šventėje Chicagoje.

Gemini 11 astronautai Charles Conrad (kairėje) ir Richard Gordon aiškina laikraštininkams savo kelionę.

Septynios baladės

Knygų leidėjai nevisuomet paisyti knygos pavidalo — išleidžia knygą kaip papuoštą, surišę krūvon kiek puslapių ir išspaudę juos tarp dviejų viršelių. Tai komerciniai leidėjai, kuriems tėra svarbu parduoti knygą, kad padidintų savo pajamas. Meninis knygos apipavidalinimas lieka užmirštas. O tai didelė skriauda knygai — jos idėjai.

Knygos išvaizda yra veiksminga priemonė knygos platinimui. Dailiai išleista knygą malonu laikyti bibliotekoje jau vien dėl jos pavidalo, nors ji ir nebūtų skaitoma — tačiau ji yra nupirktą. Tokiu būdu patrauklios išvaizdos knyga turi įtakos ir komerciniam balansui. Ir pagaliau, skoningas spaudos leidinys yra geriausia įžanga į kultūrinę akciją, kuriai kiekviena rimta knyga yra skirta.

Jono Galmino Romuva išleido septynias Maironio balades 8"x10" formato knygoje. Tai rinktinė knygos išvaizda ir šauniom iliustracijom. Prano Lapės piešiniai pilni judesio ir ekspresijos Maironio baladžių legendas prikelia iš praeities glūdumos, ir jos pradeda skambėti-gauti, lyg tas užkeiktas Skapiškio varpas.

Knygoje yra septynios baladės: Roma, Šatrijos kalnas, Jūratė ir Kastytis, Čičinskas, Medvėgalio kalnas, Užkeiktas Skapiškio varpas ir Dyvitis. Penktame knygos puslapyje yra Maironio paveikslas. Jo fone matome vieną iš Kauno bažnyčių. Ši architektūros struktūra lyg ir pabrėžia Maironio kūrybos klasikinį stilių. Ir iš viso dailininkas gebėjo apibūdinti savigu stilių kiekvieną baladę atskirai.

Jūratės ir Kastyčio skiekinės iliustracijos lakiu impulsyviu linijos judesiu labai taikliai apibūdina ir išreiškia tos baladės muzikinį elementą ir žaismingumą, kurio yra šioje struktūroje esminiai komponentai. Be šių komponentų baladė Jūratė ir Kastytis, stokodama dramatinės įtampos, virsta visišku bereikšmiu tekstu. Dailininkas, tiksliai suvokęs baladės struktūrinius pagrindus, panaudojo tinkamiausias priemones, stiliaus ir technikos, jiems išreikšti piešinyje.

Baladėje Čičinskas randame visai kitos rūšies piešinį. Šios baladės iliustracijos yra trispalvės: mėlyna, balta, juoda. Tamsūs piešinių fonas lyg ir pabrėžtų tragiškų įvykių raidą ir jų

siurpų finalą. Plačių, kondensuotų juodo dažo brūkšnių piešinys su smulkiais brūkšneliais atsešeliais dominuoja šios baladės iliustracijas. Šios technikos piešinių mes randame ir kitose baladėse. Čičinsko iliustracijos nėra vieno stiliaus; Čičinsko dvaro rūmai iš lauko ir iš vidaus ir gaisras bei kt. yra skirtingo stiliaus, negu Vienkiemio vaizdas ar Nakvėlyje keliaujantieji į ratarus. Pirmieji yra su buitinės tikrovės detale, kuri juos lyg ir šampūtuoją į realistinę grupę, o antrieji yra daugiau sintetiniai, tik kontūro linija apibūdinti pavidalai.

Čičinsko portreto sprendimas yra grynai psichologinis. Piešinys stiprios, sugestvyvos nuotaikos, išreiškia personažo vidinį samisį ir nerimą. Klaikios ir išgąsčio bei nuostabos pilnos akys vos įžiūrimam veido ovalo, apraizgytam plačių vingiuotų linijų, tėra tik labai bendra charakteristika Čičinsko vidinės būklės. Toki pat Čičinsko veidas su tokiom pačiom klaikiom akim matome ir kituose paveiksluose, kur Čičinskas parduoda vėlinui dušią ar kur jis nušauka kleboną, pastojusį jam kelią į bažnyčią. Tokiu būdu sprendimas Čičinsko portretą dailininkas suprastina ir suprastina menines problemas, suveddamas viską į klaikias, išspogusias akis.

Kai kurios baladžių iliustracijos traukia dėmesį struktūrinio sprendimo paprastumu ir drąsumu; tai trys kalnai: Šatrijos, Medvėgalio ir Dyvicio. Jie yra daugiausia abstraktinė kryptimi pasinėję paveikslai.

Nuotaikingumas ir ekspresija iliustracijoms yra būtina, nes be tų vertybių jos netenka reikiamo kontakto su turiniu, su visuma. Prano Lapės iliustracijos Maironio baladėm minėtas vertybes turi. Nuotaikingiausias iš jų, kaip Klebonas prieš bažnyčios vartus ar Nutrenkimas Čičinsko bei Medvėgalio kalno ar Už-

Svarbios knygos

Gavome šias knygas:

Buvusio Lietuvos prezidento dr. Kazio Griniaus Atsiminimai ir mintys 1-oji dalis 302 psl., minkštais viršeliais kaina \$2.00; antroji dalis 336 psl. kietais viršeliais su abiejų dalių vardynu kaina \$5.00. Perkant abi dalis kaina tik \$6.50

Prof. P. Pakarklio Kryžiuočių valstybės santvarkos bruožai, 176 psl., kaina \$2.00

Dan Kur vėjo Magiškuoju kilimu į Vilnių, 330 puslapių, labai įdomūs 1962 metų kelinės į Lietuvą aprašymas su nepaprastais nuotykiiais. Kaina \$3.00

Frank Lavinsko Amerikos Lietuvių Laikraščiai nuo 1879 m. iki 1955 m. 190 psl. kieti virš. kaina seniau buvo \$6.00, o dabar tik \$2.00

Prof. P. Pakarklio Senasis Prūsų teisinys, 31 psl., 50 cnt. Čicagietės Ispūdžiai komunistų pavergtose Lietuvoj 95 puslapiai, kaina \$1.00

Prof. P. Pakarklio Popiežiaus bulės kryžiuočiams, 70 puslapių, kaina \$1.00

GREITA PAGALBA

Nenusimink, gausi pagalba. Vaistai, kurie buvo ilgai laukiami, nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau yra.

Tuoju siųsk šį skelbimą ir savo vardą su antrašu, ir mes atsiųsime vaistų išbandymui.

ROYAL PRODUCTS
North Sta., P.O. Box 9112
Newark 4, New Jersey

ANTROJI PRADALGĖ

Tai literatūros metraštis, redagavo K. Barėnas, 39 rašytojų, pradedant J. Aisčiu ir baigiant M. Vaitkumi, kūrinių pavyzdžiai, 446 psl., gė turėjo didelį pasisekimą, nemažesni turėtų turėti ir antroji. Gaunama Keleivio administracijoje.

Paragink savo pažįstamus išsirašyti Keleivį. Kaina metams \$5.

Gera dovana

Kai rengiatės duoti kokią dovana angliškai kalbantiems, nepamirškite, kad geriausia dovana yra knyga. Štai čia kelios lietuvių rašytojų parašytos ir į anglų kalbą išverstos knygos, kurios labai tinka dovanoms:

"Selected Lithuanian Short Stories" (21 autorius), 280 psl., kaina \$5.00.

"The Herdsman and the Linden Tree" (Vincas Krėvė), 128 psl., kaina \$3.95.

"Lithuanian Quartet" (A. Baronas, M. Katiliskis, A. Landsbergis ir I. Šeinius), 209 psl., kaina \$4.95.

"House Upon the Sand" (Jurgio Gliados), 168 psl., kaina \$3.95.

"The Ordeal of Assad Pasha" (I. Šeinius), 61 psl., kaina \$2.00.

"The Maker of Gods", Ten Lithuanian Stories, parašė Stepas Zoborskis, 131 psl., kaina \$3.00.

Vytautas the Great Duke of Lithuania by dr. Joseph B. Končius, 211 psl., kaina minkštais viršeliais \$3, kietais \$4.

Visos šios knygos yra gražiai įrįtos.

Jaunavedžiai Nugentai (Nugentienė, kaip žinoma, yra prez. Johnsono duktė) vyksta baldų pirkti.

keikto Skapiškio varpo iliustracijos ir kt. išreiškia tuos fabulos momentus, kurie turi lemiančios reikšmės jos raidai ir finalui. Ši aplinkybė sako, kad iliustracijos ekspresijos stimulus glūdi pačioje baladėje.

Maironio baladės yra graži ir vertinga knyga, gerai reprezentuojanti mūsų knygos kultūrą. Tik sutartinio darbu, leidėjo ir dailininko, įmanoma pasiekti tokių rezultatų.

Baladžių pirmoji laida 1500 egz., kaina \$6.00. Sukrauta Romuvoje, 84-20 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y., USA.

A. Ziežula

P.S. Tą knygą galima gauti ir Keleivio įstaigoje.

Iš pavergtos Lietuvos

Nenori dėti pienieriško kaklaraiščio

Dabartinio Lietuvos jaunimo auklėjimo būdingų bruožų eilė atskleista neseniai Vilniuje įvykusiame rinktinio pedagogų posėdyje. Tiesos informatoriai rašo (rpp. 21):

— Penktą, šeštą klasių mokiniai (atitinka Lietuvos gimnazijos 1 ir 2 klases, E.) dar patenkinti pionierių organizacija. Bet is septintų, aštuntų (atitinka 3-4 klases, E.) jau pasitaiko tikių, kurie nenori būti pionieriais, nesioti pionierišką kaklaraistį.

— Panaši padėtis ir su komjaunuoliais. Dar pasitaiko faktų, kai i komjaunimą stoja visa klasė. Toks atsitikimas buvo Kapsuke (Marijampolėje, E.). Kartu buvo priimtas ir vagis. Visi tai žinojo... Tuo būdu pažeminamas komjaunimo autoritetas. Juk jeigu jau visi, tai nebėra jokio skirtumo tarp komjaunuolio ir nekomjaunuolio.

— Pastebima tendencija: beveik trečdalis patrauktųjų baudžiamojon atsakomybėn paauglių gyvena tik su motina, neturi tėvo. Daugelis teisės pažeidėjų yra iš šeimų, kurios tarpusavy nesugyvena.

— Didelę dalį vagysčių, apipilėsimų padaro girti paaugliai. O parduotuvėse jiems laisvai pardavinėjama degtinė. Net po devintos valandos, kai visur užrašyta, kad neparduodama.

— O kokią aplinką paauglys sutinka gamykloje? Firmas atlyginimas "aplaistomas". Susitikimas su meistriu taip pat "aplaistomas". Po kitų atlyginimų — sumestinės...

— O kiek atskaitų, raštų, to vadinamojo "popierizmo" (mokytojo darbe! E.)! O rezultatų nėra, nes mokytojas nepajėgia visko aprėpti.

— Kita mokytojų bėda, kad visos mokytojų pastangos nukreipiamos i silpniausius mokinius. Mokytojas pagal juos planuoja savo darbą, kiekvieną pamoką su jais papildomai dirba ir, jei būsimas atviri, rašo trejetukus iš pasigailėjimo. Dėl to geriausi mokiniai nukentia, krinta mokytojo autoritetas.

— Susirūpiamie tėtų švietimu, konsultaciniams pedagoginiams punktais, o patys mokytojai pedagoginių žinių negauna nė minimumo. Argi ne paradoksas, kai muzikos septynmetėje mokykloje pedagogikai skiriami 90 valandų, o pedagoginiai institute — 70. Palyginime su kitomis šalimis, Vokietijos Demokratinėje Respublikoj (Rytinėj Vok. E.) aukštosios mokyklos pedagogikos klausimams skiria 300, Anglijos koledžai — 500.

(Elta)

Komjaunuoliai tik įsakymais besukviečiami

Ketvirtis milijono komjaunuolių skelbiama esą Lietuvoje sarašuose. Kiek iš jų nuosirdžių, nepajėgia išsiaiškinti nei patys skelbėjai.

Trakų rajone skaičiuoja septynis neblogai veikian-

čius padalinius, bet apgalvestauja vienuolika vardais paminėtų ir nežinia dar kiek nepaminėtų padalinių, kurie esą visiškai nepatenkinami. Būdingi pavyzdžiai:

— Vieno padalinio sekretorė, nepajėgdama surinkti iš savo komjaunuolių nario mokesčio, sumoka mokesį už visus iš savo kišenės.

— Lentvario statybos valdybos direktorius aiškina, kad jis pats (direktorius!) susaukias savo tarnautojų komjaunuolių susirinkimus: "tenka kviesti man pačiam. Rašau įsakymą, kviečiu komjaunuolį atvykti i valdybą". Tarnybiniais įsakymais pas patį viršininką iškviesti komjaunuoliai ateina, ir susirinkimas įvyksta.

— Lentvario vidurinės mokyklos mokytojai komjaunuoliai ne tik negloboja komjauniman įrašytų mokinių, bet ir patys net nario mokesčio nemoka.

(Elta)

Bent vienas sveikas balsas

Paties Chruščiovo lūpom Maskvos valdžia ne taip seniai apžodė Lietuvoje veikiančios kultūros paminklų apsaugos pareigūnus už Trakų pilies atnaujinimą ("senovės feodalų pilių atstatinėjimą"). Tam įtūžimui apmąstinti atnaujintojai bent pilies viduje vietoje Kestučio ar Vytauto paminklų įtaisė rusų kompartijos "šventuosius". Ir nutraukė eilę numatytų darbų.

Bet po Chruščiovo "nuasmerinimo" atsirado rusas, pavarde Peskova, kuris nei Maskvos "Komsomolskoj Pravdoj" pateikė tokį iliustruotą pasakojimą apie Trakus, kad visi, kas prisidėjo prie Trakų pilies atstatymo, turi pagrindo pasijusti išdidūs. Ir visiems lietuviams tas pasakojimas — maloni, nors ir reta, prošvaistė rusų pažiūrose i Lietuvą. Štai kelias būdingų ištraukų iš to pranešimo:

"Trakai — senovės Lietuvos sostinė ir buvusi didžiųjų Lietuvos kunigaikščių rezidencija. Paskui sostine tapo Vilnius.

"Laikas, aišku, nepagalėjo pasčato. Pusė tūkstantčio metų!

"Tačiau lietuviams ši istorinė vieta per daug reikšminga, todėl Kestučio ir Vytauto palikuonys, senovės tvirtovė stačiusių meistrų palikuonys, nutarė atstatyti pilį.

"Keletą metų truko i temptas istorikų, meistrų, restauratorių, mūrinių, dailidžių darbas.

"Ir štai jau toli už Lietuvos ribų žmonės žino, kas yra Trakai. Kiekvieną vasarą prasideda atgimusių tvirtovės šurmas. Bet keista, niekas nilyje neuždaro vartų, nepakelia tiltų. Užėik!

"Du šimtai tūkstančių turistų per metus. Kai pradėjo darbus, priekaištavo — brangu. Bet štai turistų kapekios padengia padarytas išlaidas. Tai leidžia užbaigti gerai pradėtus darbus.

"Lietuviams Trakai šventi. O visiems mums — tai nepakartojamo grožio žemėje kampelis, atminimas apie mūsų praeitį ir gera pamoka, kaip reikia saugoti grožį ir atminimą apie praejusias dienas". (Elta)

Washingtonė žygiuoja 25,000 legionierių, kurie buvo susirinkę i savo 48-ji metinį kongresą.

Anapus uždangos

Vilniaus dienų prisiminimai

S. GRIEŽĖ

(Tėsinys)

REFORMOS

Pats pagrindinis uždavinys inspektorių instruktorių buvo — paruošti savarankiam darbui tiek civilinius, tiek vyresniusius inspektorių net su pačiu finansų skyriaus viršininku imtinai. Iš to, žinoma, sekė visiems aiškūs instruktorių tarnybos laikintumas.

Šią mokesinės priežiūros organų reformą sekė visi ki-

Uždaro durys i aukštąjį mokslą

Tik trečdalis greičiau tik ketvirtadalis šimet Lietuvoje baigusiu vidurines mokyklas moksleivių patekė i universitetą ar kitas aukštąsias mokyklas.

Tačiau pastarajame komunistų partijos suvažiavime Maskvoje nutarta per šį penkmetį įvesti privalomą visuotinį mokymą iki pilnos vidurinės mokyklos baigimo (Rusioj tai būtų 10 metų, o Lietuvoje 11 metų visuotinis privalomas mokymas).

Tą įvykdžius, dar mažesnė dalis baigusiu vidurines mokyklas (gimnazijas) galės gauti vietas mokytiis kokios nors specialybės aukštosiose ar specialinėse mokyklose. Didelė dalis jaunių — greičiausia daug daugiau kaip trys ketvirtadaliai — gali likti atstumti i padėtį, apie kuriuos liaudies patarlė sakydavo "berną pagadino, kunigo nepadarė".

Dėl to jau dabar vilniškis švietimo ministro pavaduotojas (J. Kavaliauskas) kalba apie reikala iš pagrindų pakeisti bendrojo lavinimo mokyklų programą, vadovėlius, visą mokymo turinį, taip, kad tose mokyklose mokiniai jau būtų parengti pasirinkti profesiją ir pritaikyti joje mokykloje gautąsias žinias. Tik dar neaišku, kaip tai turėtų būti padaryta ir ar iš viso pasiseks padaryti. (Elta)

tamas Apolinaras Pavlovas, sėdėjęs ketveriukės kambaryje dėsineje kėtėje prie antrojo lango, pečiais nusišokęs i trejukes kambarį, i kurį įėjimas buvo tik iš sio kambario, nepriėjus apie 8 pėdų prie jo stalo. Prieš jį veidas veidan sėdi Levinas mažasis, toliau nugara i jį — Levinas aukštasis, o prieš šį veidas veidas energingas ir labai žvalus dzūkas P.T. Ant jo stalo telefono aparatas. Prie kitų stalų šiame kambaryje telefonų nėra. Kada visi prie stalų, Levinas aukštasis užstoja Apolinarui P.T., ir jis jo negali gerai matyti, nepakilęs arba nepasikreipęs i kurį nors šoną. Antroje kambario vyrai palieka vardais nesuminėti, nes jie neįėjo šių atsiminimų istorijon.

Šitaip susitvarkius, gaunam įsakymą iš finansų skyriaus viršininko parašyti rusų kalba smulkias savo biografijas. Dabar "apvalyti" nuo visokio "fašistinio smetoninio gaivalo" galėsim be baimės savo kruopščiu darbu atsilyginti "garbingai" partijai ir "genialiam" tėvui Stalinui už parodytą pasitikėjimą.

Jau parado metu ilgiau pastovėjus netoli Kalnų gės kampo, Apolinaro Pavlovo kai kurie žvilgsniai ir žingsniai man pasirodė įtartinai, o pirmieji areštai įtariamą dar lačiau sustiprino.

Ėmiau labiau stebėti, kiek, žinoma, iš viso galima stebėti, pačiam dirbant vienam atskiram kambarį. Va, virst durys be jokio įprastinio pasibeldimo, prasivers siauras plyšelis ir toliau nesiveria.

— Prašau, — šaukiu nuo stalo. Bet niekas nėra. Pakylu, einu prie durų, bet, vos man pajudėjus, durys klapt i užsivėrė. Atsidarau, iškišęs gaivą koridoriun apsidairau — nieko nėra. Pašalinis negalėjo spėti išeiti, nes koridoriun gana ilgas.

Kitą kartą įeina jis su byla paaiškinimui, o ima kaibėti, ko toje byloje nebuvo ir būti negalėjo, nes visai kitokio mokesčio bylą atsinešęs. Priėjęs prie stalo, taikosi, taip atsistoti, kad matytų stalčius, ypač jeigu jie pradaryti, ir akimis ieško kažko ant stalo tarp popierių ar net šalia stalo stovinčiame popierinių atmatų krepšy.

Vieną kartą prieinu prie kabyklos, kuri buvo prie durų, ir kažko ieškau paltu kišenėse. Virst durys be jokio įspėjimo, ir vėl siauras plyšelis. Momentą nudelsiu, o paskui staiga patraukiu paėmęs už rankenos (durys varstėsi i kambarį), ir susiduriu kaktom su Apolinaru.

— Prašau, prašau, — kviečiu vidun, o jis — kaip mėsšras, išmestas ant smėlio — žiopčioja ir žodžio neranda.

Kiek kartų nueisiu i trejukes kambarį, tiek kartų jis atsistos nuo stalo ir įkės galvą pažūrėti, su kuo kalbu i kokius popierius vartome.

Taip dienele beslenkant ateina 1941 m. Velykos. Dirbame i Didįjį šeštadienį. Prieš dienos darbo galą užėira su mažu klausimėliu P.T. iš ketveriukės kambario. Išeidamas ir sako:

— Apolinaras kviečia rytą užėiti pas jį.

— Geras dalykas pasisvečiuoti, Pranaš, bet nereikėtų pamiršti, kad arielkėlė — šukorėlė, šiandieną ji

IR ATSKRIDO JUODAS VARNAS..

Tai Antano Gustaičio naujesioji satyrinių ir humoristinių eilėraščių knyga, kurią puošniai išleido Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas. Ji papuošta dailininko Romo Viesulo aplanku, kietais apdarais ir kainuoja tik 3 dolerius.

Šioje satyrinėje bei humoristinėje poezijoje Ant. Gustaitis neša ant savo pečių visos mūsų visuomenės nusidėjimus. Galit įsitikinti. Gal ten ir savo kaimynų ydas atpažinsite.

Si knyga Bostone gaunama Keleivio administracijoje. Užsakiusiems išsiunčiame ir i kitas vietas.

ADMINISTRACIJOS PRASYMAS

"Keleivio" administracija prašo gerb. skaitytojus kurie keičia adresą, pranešant naująjį adresą neužmiršti parašyti ir senąjį. Nepamirškite parašyti pašto numerio — zip code.

tave prajukins, o rytą gali sunį apskabinęs raudoti.

Ar Pranas suprato šią užuominą, nežinau, bet neužėjo.

Irmadienį, antrą dieną Velykų, apie 9 val rytą, skambina "darbo inspektorių" ir kviečia jį tuojau atvykti i Subačiaus gatvę. Laiko skiria tik 15 minučių.

Kas bent kiek žino Vilnių, nuo Basanavičiaus gatvės 10 nr. pasiekti Subačiaus gatvę 15 minučių lyg ir mažoka. Bijodamas pavėluoti, jis pasoka kaip spyruoklė i rėšcia pasileidžia laiptais žemyn. Išbėgdamas iš to grėtumo pačiumpa ne savo, bet Edvardo Talkačiausko žetoną, vienu numeriu mažesnę. Ir dingsta kaip vandenynis. Iš mano negausaus būrio jau šeštas. Aš galutinai priilinktas. Lyg kokia choleros epidemija mano skyriuje būtų įsimetusi.

Moksčių inspektoriai su darbo inspektoriais nieko bendra neturėjo. Pagaliau jeigu ir būtų koks nors reikalas, tai anas turėjo čia ateiti, nes ano buvo reikalas. Iš tikrųjų "darbo inspektorių" buvo išgalvotas tikslus šis tarnautojų išviloti iš palatpos, nes viešų atvirų areštų Tarybų Sąjungos saugumiečiai vengė, kaip vėliaus kryžiaus.

Po kelių dienų dingo ir jo artimiausias draugas V.Z., su kuriuo buvo drauge Apolinaro kviečiamas svečiuosna.

(Bus daugiau).

LABAI IDOMUS ATSIMINIMAI

Atsiminimus visuomet idomu skaityti, todėl siūlome įsigyti šias mūsų žinomų žmonių gyvai parašytas atsiminimų knygas:

DU MEDINIAI IR TRYS GELEZINIAI KRYŽIAI, Antano Šukio atsiminimai iš Lietuvos Nepriklausomybės kovų, 376 psl. kaina . \$3.00

PER GIEDRĄ IR AUDRĄ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1909-1918) IV tomas, 272 psl., kaina kietais viršeliais . \$3.75, minkštais viršeliais . \$2.50.

LIETUVA BUDO, Stepono Kairio, 416 psl., kaina . \$5.50

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio, 480 psl., kaina . \$6.00

DIENOJANT, Kipro Bielino, 464 psl., kaina . \$6

PENKTIEJI METAI, Kipro Bielino, 592 psl. kaina \$6 (Kas su "Tau, Lietuva" kartu užsisako kitas čia minimas Kairio ar Bielino knygas, tas kiekvieną sekančią knygą gauna už \$4).

ATSIMINIMAI IR MINTYS, Kazio Griniaus, I tomas, 300 psl., kaina . \$2.

ATSIMINIMAI IR MINTYS, dr. Kazio Griniaus, II tomas, 336 psl., kaina \$5.

VYSKUPU P. BUCIO ATSIMINIMAI, I tomas, 320 psl., kaina \$3.50.

GYVENIMO VINGIAIS, dr. P. Kalvaitės-Karvelienės, 360 psl., kaina . \$3.50.

Vienišo žmogaus gyvenimas (apie Dėdę Šerną), Antano Rūko, 206 psl., kaina . \$2.

KĄ LAUMES LEMĖ (apie Salomėją Nėrį), Petronėlės Orinitaitės, 234 psl., kaina . \$3.

SIAURUOJU TAKELIU, K. B. Kriaučiūno, 178 psl., kaina . \$2.

ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDŽIŲ, Petronėlės Liudžiuvienės, 88 psl., kaina . \$1.

PALIK AŠARAS MASKVOJE, Barboros Armonienės, 253 psl., kaina . \$3. Tas knygas galite gauti Keleivio administracijoje (636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127).

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ ATSTATANT, Rapolo Škipičio, 440 puslapių, kaina . \$5.

ZVILGSNIS I PRAEITĮ, K. Žuko, 476 psl., kaina . \$5

DOVANA MŪSŲ MAZIESIEMS

Mūsų skurdi literatūra maziemsiesiems praturtėjo nauju leidiniu. Tai Danutės B i n d o k i e n ė s knygelė

"BALIOSIOS PELYTES KELIONĖ I MENULI".

Jos kaina \$1.50. Paskubėkit pradžiuginti savo vaikus, nupirkite jiems tą knygelę. Ji gaunama ir Keleivio įstaigoje.

„Keleivis“ jūsų draugas!

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Aleliuja, Maiki, aleliuja!..

— Ei, tėve, kas tau pasidarė?

— Pašėlusiai gera naujiena, Maiki! Šauk ir tu aleliuja.. Koman!..

— Kokia naujiena ir kodėl ji pašėlusiai?

— Per Leibordei, Maiki, Vašingtono buvo pašventinta koplyčia Šiluvos Panelės švenčiausios garbei. Ar nežinai? Nu, davai abudu kartu: Aleliuja!..

— Nedaryk juokų, tėve.

— Maiki, čia ne laikas. Koplyčioje buvo pakabintas ir stebuklingas Šiluvos abrozdas su Panelės švenčiausios pikėrių. Taigi dabai turėsime savo cūdauną vietą Amerikoje. Aleliuja!

— Nesijaudink ir nesidžiauk, tėve, nes nieko panašaus mes čia neturėsime. Bus tik koplyčia, į kurią mūsų žmonės eis reikalo sukli-
— šio tūkstančius sunkiai uždirbtų dolerių, tai ir viskas. Jokių stebuklų tenai nebus, nes iš viso jokių stebuklų pasaulyje nėra.

— Maiki, tu gali sau kalbėti kaip nori, o aš sakysiu: Aleliuja.

— Bet ar tėvas žinai, kas tas žodis reiškia?

— Jis reiškia mano džiaugsmą.

— Betgi tėvas nesijaudina, o Aleliuja yra hebrajų kalbos žodis ir reiškia: garbinkit Jėhovą, žydų dievą.

— Ar tu žinai?

— Ir užsimerkęs žinau.

— Nu, jeigu tu viską žinai, tai išvirozyk man visą teisybę, kodėl į tą koplyčią buvo įdėta ne Aušros Vartų Panelės švenčiausia, o Šiluvos?

— Savo laiku vyskupas Brizys aiškino katalikų spaudoje, esą Šiluvoje pasirodžiusi Marija išgelbėjusi lietuvius tautą nuo "reformacijų tvano", kuris nešęs Lietuvai visiška sunykimą. Dėl to Washingtono koplyčia ir buvo pašventta jos garbei.

— Ar iš tikrųjų taip buvo?

— Ne, tėve, istorijos faktai liudija kitaip. Būtent, po tarybų Marijos Šiluvoje pasirodymo Lietuva pradė-

jo smukti: ji buvo priversta dėtis su Lenkija ir galų gale neteko savo nepriklausomybės. Taigi tariamas Marijos pasirodymas buvo Lietuvos smukimo pradžia.

— Nu tarp Prūsų Lietuva ir Latvija, kur Marija nesirodė, pakilo daug daugiau, nei Lietuva.

— Nu, tai pasakyk, kam čia reikėjo statyti tai Marijai koplyčią?

— Yra visokių nuomonių, tėve. Yra teigiama, kad mūsų katalikai padarė nusileidimą lenkams, kurie savinasi Vilnių ir jo Aušros Vartus. Jei Washingtono koplycion lietuviai būtų įdėję Aušros Vartų repliką, tai lenkai būtų pradėję rekti, kad lietuviai pavogė jų Panelės švenčiausią ostrobramką. Nenorėdami skandalo, mūsų katalikai nutarė paversti Šiluvos panelę. O katalikai ji daug menkesnė, tai buvo sugalvota pasaka, kad ji apsaugojusi mūsų tautą nuo protestantų "tvano".

— Antraip, mūsų žmonės gal nebūtų davę pinigų Washingtono koplyčiai.

— Vot, vot, Maiki, dabar aš jau matau, kur šito biznio šuva pakastas. Reikėjo nusileisti paliokams ir reikėjo gauti pinigų.

— Galėjo būti ir kitaip, tėve. Mat, nėra aišku, ką iš tikrųjų reprezentuoja Aušros Vartų paveikslas.

— Kodėl neaišku? Juk tai stebuklingas Panelės švenčiausios abrozdas, Maiki.

— Taip žmonės tiki, tėve, bet gali būti ir kitaip. Matai, tais laikais Vilnius buvo apvertas gynybos siena, kurioje buvo keletas vartų. Vienų vartų vieta buvo vadinama "astriagalium", nes buvo išsikūsiusi smailiu kampu, o buvo tenai vartai buvo "astriagalium" vadinami, lerkiskai — Ostro Brama. Kažin kaip iš to vardo pasidarė "Aušros Vartai", ir tuose vartuose buvo įmontuotas Barbaros Radvilaitės atvaizdas. Taigi yra spėjama, kad dabar tas pats paveikslas, tik spinduliuotu vainiku apvestas, yra laikomas Panelės švenčiausios

Virš Los Angeles aerodromo susidūrė du helikopteriai. Žuvo 5 asmenys. Viena auka čia matoma neštuvuose.

paveikslu. Kunigams tas faktas turi būti gerai žinomas, bet jie nenori viešai to skelbti, kad nesusilpnintų žmonių religijos; tačiau į Washingtono koplyčią jie nenorėjo to paveikslą dėti, žinodami, kad tai nėra jokia Panelės švenčiausia, bet Barbora Radvilaitė.

— Bet kas per viena buvo ta Barbora Radvilaitė, kad jos pikėris pateko į Aušros Vartus?

— Apie tai aš tėvui paaiškinsiu kita kartą.

— Nu, tai žiūrėk, kad nepamirštum, ba aš lauksiu.

PRIĖMĖ AUTOMOBILIŲ SAUGUMO ĮSTATYMĄ

Kongresas vienu balsu priėmė automobilių saugumo įstatymą. Jis reikalauja įvairių pagerinimų, kurie, įvykus katastrofai, labiau apsaugotų važiuojančius.

Dabar vyriausybė nustatys tam tikrus reikalavimus, kuriuos naujai dirbami automobiliai turės atitikti.

LOS ANGELES MIESTUI TIK 185 METAI

Rugsėjo 4 d. Los Angeles miestui sukako 185 metai. Jo pirmasis vardas buvo El Pueblo de Nuestra Señora de Los Angeles, kuris patogumo dėlei sutrumpėjo iki Los Angeles. Kurį laiką jis buvo Kalifornijos Meksikos provincijos gubernatoriaus sostinė. Jo gyventojų skaičius ypač pradėjo smarkiai augti, kai jis buvo prijungtas prie JAV 1848 m. ir 1850 m. Kalifornija pasiskelbė valstybe, kai ten buvo rasta aukso ir nutiestas geležinkelis. 1960 m. ten jau gyveno 2,479,015 žmonių, tuo būdu pagal gyventojų skaičių jis pasitūmė į trečiąją vietą. Už jį daugiau gyventojų turi New Yorkas ir Čičaga.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIAI

Turime Lietuvos žemėlapių — už 50 centų, už \$2.50 (sulankstomas) ir už \$3.50 (sienuis).

JAU RUOŠIAMAS

1967 METŲ "KELEIVIO"

KALENDORIUS

Jį redaguoja Stasys Michelsonas

Kaip kasmet, kalendoriuje bus svarbių ir įdomių skaitymų, informacijų, eilių, juokų ir patarimų

Kalendorių galima užsisakyti kartu su "Keleivio" prenumerata arba atskirai.

Kalendoriaus kaina tik 95 centai.

PERNAI PASIVĖLINUSIEJI UŽSISAKYTI KALENDORIAUS NEGAVO, TODEL SIEMET NEPASIVĖLINKITE UŽSISAKYTI.

Kalendoriaus užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 East Broadway — South Boston, Mass. 02127

Ką dovanoti?

Jeigu yra reikalingas amerikiečiui padovanoti knygą, tai Keleivio administracijoje galite gauti šias tinkamas knygas:

"Lithuania land of heroes," parašė L. Valiukas, kaina \$4.75.

Vytautas the Great Grand Duke of Lithuania, dr. J. B. Koncius, iliustruota, 211 psl., kaina kietais viršeliais \$4.00, minkštais \$3.00.

POPULAR LITHUANIAN RECIPES, parašė Juzė Daužva-dienė, kaina \$2.

Geri žodynai

Anglų-lietuvių kalbos žodynai, V. Baravyko, apie 30,000 žodžių, 583 puslapiai, kaina \$6.00.

Lietuvių-anglų kalbų žodynai, redagavo Karsavinaitė ir Šlapoberskis, apie 27,000 žodžių, 511 psl., kaina — \$5.00.

Lietuviškai anglų kalbos žodynai, Vilius Peteraičio, II laida, daugiau kaip 30,000 žodžių, 586 psl., kaina \$7.00.

Dabartinės lietuvių kalbos žodynai, redagavo prof. J. Balčikonis ir kt., yra apie 45,000 žodžių, 990 psl., kaina \$12.00.

PALENGVINKITE MŪSŲ DARBĄ

Kiek laiko ir pinigų sutauptume, jei mielieji prenumeratoriai nelauktų, kol juos paragina mokėti, o patys, be paraginimo, prieš atsiųstų reikalingą sumą.

Esame labai dėkingi tiems, kurie tokių raginimų nelaukia, ir tikime, kad ateityje prenumeratoriai pasibaigiant vis mažiau bus tokių, kuriems reikės siųsti priminimus.

Keleivio adm-ja

SIRDIES PRIEPUOLIAI

Jeigu nebus panaudotos tuoj pat apsaugos priemonės, širdies priepuoliai išstiks kas penktą vyrą ateinančių penkerių metų laikotarpy. Paskaites knygą

SIRDIES PRIEPUOLIAI, tu sužinosi, kad šiai ligai gali pasipriešinti ir jos išvengti. Knygos kaina 3 dol. 75 c. Knyga gaunama Keleivio administracijoje.

Skelbtis „Keleivyje“ yra naudinga!

IDOMIOS KNYGOS

Romanai

Jurgis Gliuda, DELFINO ZENKLE, premijuotas romanas, 234 psl., kaina \$2.50

Albinas Baranauskas, KARKLUPENUOSE, premijuotas romanas, 224 psl., kaina \$2.50.

Kazys Almenas, UPĖ I RYTUS, UPĖ I SIAURĘ, romanas I dalis, 325 psl., II dalis \$02 psl., kiekvienos dalies kaina \$3.00.

Alė Rūta, KELIAS I KAIRĖ, premijuotas romanas iš JAV senosios kartos lietuvių gyvenimo, 248 psl., kaina \$3.00.

Vytautas Volertas, GYVENIMAS YRA DAILUS, romanas iš lietuvių emigrantų gyvenimo, 242 psl., kaina \$2.50

Jonas Aistis, POEZIJA, Joje yra šio žymaus poeto visi eilėraščiai, 420 psl., kaina \$6.

Jurgis Gliuda, SIKSNO SPARNŲ SOSTAS, premijuotas romanas iš politinių emigrantų gyvenimo, 268 psl., kaina \$2.50.

Vytautas Volertas, UPĖ TEKA VINGIAIS, romanas, 332 psl., kaina \$3.50.

Vacys Kavaliūnas, KALNŲ GIESMĖ, premijuotas romanas, 201 psl., kaina \$2.50.

Juozas Kralikauskas, TITNAGO UGNIS, premijuotas romanas, 205 psl., kaina \$2.50.

Aloyzas Baronas, VIENI SI MEDŽIAI, 117 psl., kaina \$1.50.

Juozas Svaistas: 210B RIAI PLAUKIA, romanas iš knygnešio kun. M. Sidaravičiaus gyvenimo, 233 psl., kaina \$2.50.

Juozas Svaistas: JO SU ZADETINE, premijuotas romanas iš Vinco Kudirkos gyvenimo, 394 psl., kaina \$4.00.

Aloyzas Baronas: LIEPAI IR BEDUGNĖS, premijuotas romanas, 279 psl., kaina \$3.00.

Vytautas Alantas: TARP DVIEJŲ GYVENIMŲ, 462 psl., kaina \$4.50.

Alė Rūta, MOTINOS RANKOS, romanas apie motinos meilę, jos tikslą ir rūpestį išauklėti savo vaikus pilnais žmonėmis ir tikrais lietuviais, 397 psl., kaina \$4.00.

Pranas Naujokaitis: UPELIAI NEGRIZTA KALNUS, 509 psl., kaina \$5.00.

Vincas Ramonas: MIGLOTAS RYTAS, 166 psl., kaina \$2.00.

MINDAUGO NUZUDYMAS, Juozo Kralikausko premijuotas romanas, 246 psl., kaina \$3.

Tos knygos gaunamos iš Keleivio administracijos.

Ar skaitei šias knygas?

STEPONO STRAZDO EILERAŠČIŲ RINKINYS, 159 psl., kaina \$2.50.

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA. Parašė J. Augustaitis, 154 psl., kaina \$1.50.

VIENŲ VIENI dvidešimt penkerių metų rezistencijoje Parašė N. E. Sūduvis, 424 psl., aiškiai pavaizduojama, kaip lietuviai priešinosi vokiečių okupantams, kaip priešinosi ir tebesipriešina komunistų okupacijai, kaina \$4.

LIETUVIAIS ESAMĖ MES GIMĖ, lietuvių dainynas, 100 dainų su gaidom dainavimui ir pianinui, sudarė Juozas Zilevičius, kaina \$4.50.

LAUK, MANO LAIVELI, Petro Segato eilėraščiai, 111 psl., kaina \$2.00

SVENTADIENIS UŽ MIEŠTO, Marius Katiliškio 17 novelių, kaina \$5.00.

VYNUOGES IR KAKTUSAL Julijos Svabaitės eilėraščių rinkinys, 96 psl., kaina \$2.00.

SIDABRINĖS KAMANOS, Kazio Bradūno eilėraščių premijuotas rinkinys, 94 psl., kaina \$2.

AUKOS TAURĖ, Stasio Santvaro 5-ji eilėraščių knyga, 150 puslapių, gražiai įrėšta, kaina \$2.50.

KATRYNA, Sally Salmien, garsios švedų rašytojos romanas, 291 psl., kaina \$5.00.

PANEVĖZYS, didžiausia knyga apie tą miestą ir apylinkę, 430 psl., kaina \$6.50.

RUDENS SAPNAI, Kotrynos Grigaitytės eilėraščiai, premijuota knyga, 80 psl., kaina \$2.00.

RASTAI — STRAIPSNIAI, ATSIMINIMAI, parašė Juozas Liudžius, 246 puslapiai, kaina \$3.00.

VIENISI MEDŽIAI, romanas, parašė Aloyzas Baronas, 117 psl., kaina \$1.50

TUČŲ KLUBAS, Antano Tuho 11 novelių, 196 psl., kaina \$3.00.

ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA, 215 psl., kietai viršeliai, kaina \$3.50

VEIDU PRIE ŽEMĖS, parašė Kotryn aGrigaitytė, 13 novelių, 204 psl., kaina \$2.00.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, Jono K. Kario, 225 psl., kaina \$5.

SENOVĖS LIETUVIŲ PINIGAI nuo seniausių laikų iki 1795 m., Jono K. Kario, 396 psl., kaina \$10.

Tas knygas galima gauti Keleivio administracijoje:

636 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127

Imkit ir skaitykit ką tik išėjusią Kipro Bielino knygą

TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA

Joje smulkiai aprašyta bolševikinio teroro sistema, tos vergų stovyklos, kuriose kentėjo ir žuvo mūsų broliai, seserys, giminės ir draugai. Knygos kaina — \$2.50.

MOTERŲ SKYRIUS

JONAS JANUSKIS

Iš atsitiktinio kareivio užrašų

(Tęsinys)

1940. 8. 2

Vakaras pasidarė įdomesnis. Mat, po vakarienės galime eiti miestelin, galime eiti miškan ar šiaip galima aplėsti stovyklą. Pavakare — geriausias laikas čionykščiam gyvenime. Baigiau "La secret de la Brinvilliers", pradedu "Les Enfants Gates", Philippe Heriat knyga, kuri, regis, pernai gavo Gouncourt'ų premiją, bet kritikos nuomonė buvo ne kažin kokia.

Mūsų kuopa po išsiskirstymo tarp 2-ros ir 3-sios kuopų virto jų priedėliu. Mes esame 72 žmonės antrojo kuopoj, ten maitinamės, atliekame corvees, bet šiaip gyvename skyrium, kaip kad esant pirmojo kuopoj. Mūsų 72 žmonių tarpe vyrauja neapsakomas "pagaille" mitybos atžvilgiu. Visada mes pavėluojame imti valgį, neturime, kas eitų įskoti valgį, paliekame be duonos ir be ko kita. Ir taip būna visados. Yra kapralai, bet jie jauni ir savo pareigų dar nepriprato eiti. Todėl gyvename, kaip Dievas duoda...

1940. 8. 3

Grįžome iš miško su malkų našta. Stipriai nuvargome, ėjome apie 17 kilometrų, pusę kelio su medžio našta. Iš ryto ne visi spėjome pasiimti rytinį maistą, o kai grįžome — visiems nebuvo užteko. Paprasta istorija. Melnikovas vaikšto po baraką ir keta eiti skusti į kanceliariją. Pietus valgėme gana triukšmingai — tai vieno, tai kito dalyko trūko, rikšmas, keiksmas, toks buvo akompanimentas prie gana gardžių pietų.

Po pietų neįmanoma miegoti — karšta, musėlės kandžioja ir triukšmas. Karštis, ypač antrajame aukšte, dėl geležinio stogo artumo yra nepaprastai. Miegoti galima tik nakčia, o užmigus dieną atsibundi, kaip išmaudytas vandenyje. Vakare, kol skardos stogas atvėsta, irgi yra karšta, o kai stogas atšąla, tada barake darosi vėsu ir net šalta.

1940. 8. 4

"Depeche de Toulouse" rašo, kad vokiečiai paėmė 2 milijonus prancūzų belaisvių: 800.000 jų yra Vokietijoje ir 1.200.000 yra internuoti pačioje Prancūzijoje. Toks belaisvių skaičius rodytu, kad po tam tikro laiko prancūzų armija nebesipriešino: kitaip negalima būtų suprasti tokio didelio belaisvių skaičiaus ir, palyginti, mažo žuvusiųjų skaičiaus. Kada nors bus įdomu skaityti, kaip toks greitas susmukimas galėjo įvykti, kokia atsakomybės dalis tenka ginklų persavarai — materialiniam prancūzų nepasiruošimui, už kurį galima kaltinti tuos ar kitus asmenis, ir kokia dalis tenka moraliniam nepasiruošimui, dėl kurio niekas nėra kaltas — imant asmeniskai, — nes visas gyvenimas, visa krašto moralinė būsena, ruošė ruošė žmones pralaimėjimui. Norint kariauti, reikia norėti kariauti. Jei karas yra nelaimė, žmonės tos nelaimės nenori, o jauni žmonės, kurie savo kailio išlaikymą laiko vertingesniu dalyku, negu kolektyvo interesų gynimą, negali lygintis su kareiviais, kurie į karą eina, kaip į šventę, ar bent kaip į neišvengiamą, moralinių, tautinių ir sportinių interesų diktuojamą būtinumą. Koks vaidmuo moraliniam nepasiruošimui tenka grynai pacifizmui ir koks tiems, kurie, aukštindami praeitą pergalę, liejo ašaras dėl prancūzų netinkamumo ar nebetinkamumo karui, atskirti sunku. Tiems pastariesiems, manau, daugiau, nes visokie esamos būsenos kritikai kalė žmonėms į galvą, kad prieš esamo režimo mes negalime eiti į mirtį; prieš esamos demografinės būsenos mes negalime rizikuoti imtyne; prieš esamos pacifistinės nuotaikos mes negalime vesti kitokią kaip vokiečiams pataikaujančią politiką. Vieni sakė, kad "mes nenorime", kiti manė, kad "mes negalime". Negalėjimo pozicija buvo ne mažiau demoralizuojanti, kaip nenorėjimo. Įdomu, kad "negalėjimo" žmonės rėmėsi "nenorėjimo" pozicijos žmonėmis, kaip priedanga. Tie, kuriuos dabar kaltina dėl karo pradėjimo, be abejojimo, buvo kalti, kad tikėjo į tradicines Prancūzijos jėgas, į prancūzų tautos staigų "redressement". Jie apsiriko, o "negalėjimo" pozicijos žmonės nori pradėti ilgą atsistatymo tarpą. Kaip jiems seksis sukelti prancūzuose pasitikėjimą savimi, surasti naujas jėgas ir perauklėti žmones, po kelių metų galėsime stebėti, nors negalima išleisti iš akių to fakto, kad nugalėtojas darys viską, kad Prancūzijos atsistatymas nepasidarytų jam kenksmingas. Tuo atžvilgiu vokiečiai turi savo pačių patyrimą ir jokių būdu neleis, kad nugalėtieji eitų jų pačių eiti keliu. Todėl prancūzų atsistatymas atrodo uždavynys labai sunkus, bet jis nėra negalimas. Prancūzija — palaiminta šalis: pakeisk žmonių psichologiją, ir tas kraštas parodys savo galią.

Du vedę katalikų kunigai. Dešinėje kun. Anthony Girardola yra vedęs ir turi St. Petersburge, Fla., savo bažnyčią, kurioje apeigas gali atlikti vedę kunigai. Pavėksle kairėje matomas kun. Edward Yunker iš St. Peter, Minn., atidengia kun. Girardolą paslaptį, kad ir jis 1965 m. vedė savo sekretorę.

JONUKAS KELIAUJA

Pasaka

Pagal M. Kanapnickienės pasaką iš lenkų kalbos lietuviškai parašė

Jonas Valaitis

Pradžiai

Tas Jonukas, brolis Rožės,
Buvo geras be pagyio.
Nors jisai bijojo ožio,
Bet drąsus jis buvo vyras.

Mėgo jis labai keliauti.
Laukas, miškas jam patiko.
Ko gi jam ilgiau belaukti?
Į pasaulį jis išvyko.

Ir Jonukas vos nežuvo.
Tik tasai žinos, kaip buvo,
Kas, pastatęs jau ausis,
Šitos pasakos klausys.

Jonukas ruošiasi keliauti

Vai kaip ten toli puiku,
Ten, kur upė su mišku:

Kiek lankoj gėlių žiedelių,
Kiek javų, žmonių trobelių.

Kaip ten upėj žėri saulė —
Ten platus, gražus pasaulis!

Taip saulėtą rytą gražų
Sau Jonuks galvojo mažas,

Įsispraudęs į vartus.
Stai čia kelias toks platus,

O tenai toli upelis.
Už kalnelio jau kalnelis.

Ir sušuko: "Ne, nelauksiu! —
Riekę duonos atsipiausiu,

Per laukus keliausiu tyrus —
Aš ne boba, aš gi vyras!"

(Bus daugiau).

1940. 8. 4

Pas mus šiandien "quartier libu". Ruošiamės pietų ir paskui eisime į platumas, į apylinkes ieškoti poilsio ir ramumo. Šiandien iš ryto keturiose laisva valia atlikome "nužnikų" valymą — kodėl švaros reikalas taip yra apšleistas, sunku būtų pasakyti. Epidemijų niekas nenori, bet rūpesnio dėl to irgi niekas nerodo.

(Bus daugiau).

Teisės patarimai

Advokatė M. Šveikauskienė sutiko atsakyti į Keleivio skaitytojų klausimus teisės reikalais. Tie klausimai turi būti bendro informacinio pobūdžio. Klausimus ir atsakymus spausdinsime šiame skyriuje. Laikė reikia pažymėti, kad esate Keleivio skaitytojas.

Klausimus prašome siųsti tiesiog šiuo adresu:

M. Šveikauskas, Attorney at Law,
8 Belgrade Ave., Roslindale,
Boston, Mass. 02131.

Klausimas

Mes esame vedę prieš 9 metus ir turime du vaikučius: 7 metų dukrelę ir 5 metų sūnų. Jau kuris laikas su vyru blogai sugyvename, ir jis man vis sako, kad is manęs niekuomet nemylėjo, bet gyveno su manim dėl vaikų. Jis man prikiša, kad esu prasta šeimininkė, išlaidi ir per daug nervuota. Aš savo vyrą visuomet mylėjau, žiūriu savo vaikučius ir tvarkaus kaip įmanydama.

Pastaruoju laiku vyras vis dažniau pradeda kalbėti apie skyrybas, ir visai neseniai sužinojau iš jo paties motinos, kad jis susitinka su jauna mergaite, su kuria jis kartu dirba fabrike. Tai mergaitė yra beveik 10 metų už jį jaunesnė.

Aš labai nenorėčiau skirtis su savo vyru, nes aš jį vis myliu, nepaisant jo išdaigų. Be to, vaikams reikalingas tėvas. Jo, t. y. vyro, motina yra mano pusėje ir sako, kad jos sūnus mane skriaudžia, o kad aš esanti gera žmona. Noriu Tamstą paklausti kelių klausimų:

1. Ar gali vyras su manim persiskirti be mano sutikimo?

2. Mūsų santaupos yra mano vyro ir dukrelės vardu banke. Jei vyras su manim išsiskirtų, kas atsitiktų su mūsų santaupomis ir namais?

3. Ar mano vyras turėtų mokėti vien už vaikų išlaikymą, ar jis turėtų ir už mano išlaikymą mokėti? Ar aš būčiau priversta dirbti fabrike ar kur kitur, jei vyras mums pamestų?

Nelaiminga žmona
Massachusetts

Atsakymas

1. Tamstos sutikimas nėra reikalingas. Tačiau be įstatymų numatyto pagrindo vyras negali gauti skyrybų (divorce). Jis negali kreiptis į teismą, sakydamas, kad jo žmona yra prasta šeimininkė, kad jis jos nemylis ir aplamai, kad ji yra jam atgrisusi. Įstatymai griežtai numato tuos atvejus, kuriais nuskriaustoji pusė gali prašyti skyrybų.

2. Jei santaupos yra banke vyro vardu "in trust" dukteriai, vyras gali jas išimti bet kuriuo laiku. Jei įvyktų skyrybos (divorce), namai, kad ji yra jam atgrisusi, būtų padalinti pusiau. Pusė jų būtų Tamstos.

3. Skyrybų atveju teismas įakys vyrui mokėti už Tamstos ir vaikų išlaikymą (alimony and child support). Kokio didumo būtų tie mokėjimai? Tai priklaus nuo to, kiek Tamstos vyras uždirba, kiek turto jis turi ir nuo kitų aplinkybių. Jei vaikai yra labai jauno amžiaus, teismas atsižvelgia į tą aplinkybę, kad mo-

tina negali išeiti į darbą, nes ji turi prižiūrėti vaikučius. Tamstos atveju vaikai nėra visai jauni, ir man atrodo, kad teismas priteistų, kad Tamsta gali kiek dirbti, kad prisidėtų prie vaikų gero vės.

MOTERYS STUDIJŲ

SAVAITEJĖ

Vasario 16 gimnazijos patalpose nuo liepos 31 iki rugpjūčio 7 d. buvo Studijų savaitė. Lygiagrečiai su akademiniu turinio paskaitomis ten pat buvo ir jaunimo suvažiavimas-stovykla su jam pritaikyta programa. Dalyvavo apie 140 asmenų.

Nerąšysiu aplamai apie Studijų savaitę, bet tepaliesiu tik tai, kokį indėlį į ją įnešė moterys.

A. Grinienė buvo rengimo komisijoje. Marina Gorodeckaitė pirmą kartą Studijų savaitėje skaitė paskaitą.

M. Gorodeckaitė gimus Lietuvoje. Jos senelis prof. Gorodeckis dėstė mechaniką Vytauto Didžiojo universitete Kaune. 1944 m. ji su tėvais turėjo apieiti Tėvynę ir vėliau įsikūrė Venecueloj. Ten ji baigė gimnaziją ir universitetą psichologijos mokslus. Gavusi iš universiteto stipendiją, ji atvažiavo į Angliją, kur Oxfordo universitete ruošiasi daktaro laipsniui. Jos disertacijos tema: Rytų Europos emigrantų antros kartos asimiliacija.

Tuo klausimu ji kalbėjo ir Studijų savaitėje. Ji išsamiai apibūdino tos asimiliacijos priežastis bei įvairiose tautose nutautimo kelius.

Diskusijose paaiškėjo, kaip visiems labai rūpi išsaugoti lietuviškumą, savo kalbą, kultūrą, papročius ir kt.

Savaitės meninė programoj gražiai pasirodė dainininkės Steponaitienės su Valaityte, A. Boehmienės iš Duesseldorfo tautinių šokių grupės, keturių Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių šokėjų, deklamatorė R. Jukūnaitė iš JAV ir J. Česnaitė iš Australijos, padainavusi kartu su draugėmis.

Kai paskutinį kartą susėdom didelėje salėje, J. Gaičiulytė perskaitė atsisveikinimą į pavergtąją Lietuvą, kuris baigiasi žodžiais:

"Mūsų jėgos, mūsų žinios laisvai Lietuvai Tėvynei". Nenusikalsiu, jei priminsiu iš dr. J. Ereto paskaitos "Pasaulio politinė padėtis ir mes" vieną dalyką.

Jis savo paskaitoje palietė tai, ką reikia kuo garsiau skelbti. Kalbėdamas apie Kiniją ir geltonąjį pavojų pasauliui, jis paaiškino, kaip gudriai kiniečiai kovoja,

silpnina ir naikina savo priešus. Jie tai daro platindami Vakarų kraštuose įvairius nuodus, kaip kokainas, opiumas, moriumas, marihuana ir kt. Visam pasauliui mediciniskais reikalingams tų narkotikų reikalinga per metus apie 300 tonų, o kiniečiai jų gamina ir parduoda per metus 10.000 tonų savo priešams nuodyti. Kaip lengva yra tų nuodų "pabandyti", o kaip be galo sunku vėliau jų atsikratyti. Kiekviena motina ir žmona, į šį pavojų turėtų atkreipti rimčiausią savo šeimos dėmesį.

V. Čekauskienė

NEGRĖ MOTERIS

PASKIRTA TEISĖJA

Senatas patvirtino prez. Johnsono paskirtą negrę Baker Motjey federalinių teisėjų New Yorko valstybės pietiniame distrikte.

Tai pirmoji negrė moteris, paskirta tokioms pareigoms.

"Kaimietės akys", kokias visokiais pagrazinimais "sufiksino" Jack Kevan.

SKAITYK STASIO MICHELSONO PARASYTĄ KNYGĄ: "Lietuvių Išeivija Amerikoje." DAUG PAVEIKSLŲ. KAINA MINKŠTAIS VIRSAIS \$4.00, KIETAIS—\$5.00

KELEIVIO PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI

Tie, kurių gaunamo Keleivio kumputyje šalia adreso nėra pašto numerio — zip code, malonėkite pirma proga užsinti savo paštą ir mums pranešti, nes nuo Naujųjų 1967 m. sausio 1 d. be zip code numerių paštas laikraščio adresatui neįteiks.

Kol mes tuos numerius surašysime, užtruks laiko. Todėl jau dabar prašome mums pranešti savo pašto zip code numerį.

Administracija

Vietinės žinios

Kas svarbiau: kultūrinė ar politinė veikla?

Šią klausimą mėgino spręsti JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos pirmininkas Vytautas Volertas savo kalboje, minint Tautos šventę Bostone rugsėjo 11 d. Jis linkęs pirmą vietą statyti kultūrinę veiklą, bet nepamiršta ir politinę.

Gražiais žodžiais pasveikino susirinkusius vicegubernatorių Elliot Richardson, kuris kandidatuoja į generalinius prokurorus.

Giedrė Galinytė perskaitė rezoliuciją, kuri bus pasiūstyta prezidentui.

Meninę dalį atliko solistas Stasys Liepas, padainavęs 4 dainas, akomponuojant komp. Jeronimui Kačinskui, ir Onos Ivaškienės tautinių šokių šokėjai, pasirodę 3 šokius, ir Birutė Advavičiūtė, padėklamavusi vieną eilėraštį.

Vėliavų įnešimui (jų buvo 13) vadovavo Steponas Dariaus posto vadas, o visam minėjimui A. Matjoka LB apylinkės valdybos pirmininkas. Minėta apylinkė buvo šio minėjimo rengėja

Serga O. Geguzienė

Staigiai susirgo Ona Geguzienė. Ji guli miesto ligoninėje. Linkime greičiau pasveikti.

Nelaimė ištiko Oną Andriukaitienę

Ona Andriukaitienė iš Avono, Mass., gerokai nukentėjo automobilio nelaimėje. Jai teko pagulėti ligoninėje, bet dabar jau grįžo namo ir ten sveiksta. Gipsas įdėtas ranką, teks ilgokai palaikyti. Linkime greičiau pasveikti.

Raš. Antanas Gustaitis vėl keliauja

Rašytojas Antanas Gustaitis, šiemet išleidęs savo satyrinių ir humoristinių eilėraščių rinkinį "Ir atskrido juodas varnas", šį sezoną pats išskrenda dalyvauti literatūrinėse programose eilėje lietuvių kolonijų. Tarp kitų, spalio 16 d. numato dalyvauti Kultūros Fondo rengime Chicagoje, lapkričio 19 d. Philadelphiaje ir kt.

Jo naujausioji knyga "Ir atskrido juodas varnas" Bostone gaunama Keleivio administracijoje. Ja gražiai išleido Algimanto Mackaus Vardo Knygų Leidimo Fondas Viršelės gamintas dail. Romo Viesulo.

Jieškojimai

Ieškau Levusės Kuneikaitės-Hazenbain, gyvenusios, o gal ir tebegyvenančios Chicagoje. Ji pati arba kas apie ją ką žino, prašomi parašyti šiuo adresu:

Miss Bronė Kuzminkaitė, 19 Elsham Terrace, Leeds 4, Yorks, Gr. Britain.

Ieškau namų šeimininkės, ne rūkančios, nevartojančios svajinių gėrimų, ne senesnės kaip 60 metų amžiaus. Kreiptis:

G. R., Lodge House, 12 West Ave. N., Hamilton, Ont. Canada.

Iš LDD susirinkimo

Rugsėjo 11 d. buvo Lietuvių Darbininkų Dr-jos 21 kuopos gausus susirinkimas. Jame N. Jonuska pranešė gegužinės apyskaitą. Gegužinė labai pavyko.

Susirinkimas padėjo Keleivui už gegužinės garbinimą net ištisą mėnesį. Susikaupimo minute buvo pagerbtas miręs kuopos finansų sekretorius Kazimieras Zabitis.

Nutarta nariams surengti banketą.

ISTAISOMOS KLAIDOS

Praeitame numeryje korespondencijoje iš Detroito apie Janušų vestuves įsibrovė klaida. Tenparašyta, kad radijo programą veda jauniosios tėvas Staniulis, o turėjo būti jaunojo tėvas A. Janušas-Januševičius.

Korespondencijoje iš Brooklyn'o buvo parašyta, kad M. Akelienė atvažiavo iš Kalifornijos, o iš tikrųjų ji gyvena Brooklyn'e. Iš Kalifornijos buvo Bajoras, kuris grįždamas iš Lietuvos buvo sustojęs pas Spūdžius.

Kolchozininkai už dieną gaus pusantro rublio

Šią vasarą didžiuliu darbininkų Lietuvos žemės ūkio darbininkų susilaukė apčiuopiamos permainos savo gyvenimo sąlygose. Rugsėjo pradžioje visi turėjo gauti iš anksto nustatytą atlyginimą už savo darbą kolchozuose liepos mėnesį. Nuo šiol ne tik kaikiuriose, o visuose kolchozuose darbo atlyginimas turės būti išmokamas kas mėnuo, ir jis bus visiems iš anksto žinomas, apskaičiuotas nustatytomis normomis, ne mažesnis kaip sovchozuose, nepaisant galimų derliaus ir numatomo pajamų svyravimų.

Ligsiol garantuotą atlyginimą (kas mėnuo ar kas trys mėnesiai) bandė mokėti tik nedidelė Lietuvoje esančių kolchozų dalis. Todėl daugumai kolchozuose, ypač laukuose dirbančiųjų atlyginimas už darbą iš anksto buvo tik spėjamas ir neužtikrinto dydžio. Atlyginimą mokėjo tik kartą metuose, sausio mėnesį, apskaičiavę pasibaigusį metų ūkininkavimo pasekmes. Gi blogiausia buvo tai, kad dirbančiųjų atlyginimas buvo nustatytas į paskutinę vietą mokėjimų eilėje. Pirmą turėjo būti atliktos prievolės "dvareponui" (tai yra, Rusijos valstybei, paskui turėjo būti apmokėtos sąskaitos už visus pirkinius (mašinas, trąšas ir kt.), už visus patarnavimus (administracijos, traktorininkų ir kitų specialistų atlyginimas), turėjo būti sudarytas sėklų fondas, apmokėtos statybos ir kitų ūkio gerinimo darbų išlaidos, ir tik kas po to likdavo, galėdavo būti padalinta darbininkams proporcingai pagal jiems užrašytą "darbadienių" skaičių.

Tai yra mūsų komunistų partijos teorinė klaida, padidėjau kaip 30 metų Rusi-

Adv. A. Shallna sveiksta

Lietuvos garbės konsulas adv. Antanas Shallna iš ligoninės grįžo namo ir čia čia išsisi ir baigia sveikti.

Jis vėl geros nuotaikos ir tikisi greitai laiku pradėti savo darbą.

Bostono

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Spalio 2 d. So. Bostono Lietuvių Pil. Dr-jos III aukšto salėje Balfo metinis banketas.

...

Spalio 9 d. 3 val. popiet So. Bostono Lietuvių Pil. Dr-jos III aukšto salėje Laisvės Varpo tradicinis rudens koncertas.

...

Lapkričio 20 d. So. Bostono Lietuvių Pil. Dr-jos salėje Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukakties minėjimas. Kalbės Lietuvos konsulas A. Simutis iš New Yorko.

...

Gruodžio 31 d. So. Bostono Lietuvių Pil. Dr-jos III aukšto salėje tos draugijos Naujųjų Metų sutikimas.

ATOSTOGOS ŽIEMĄ IR VASARĄ

BAHAMOS SALOJE

Gražus birželio mėnesio oras ištisus metus. Maudymosi baseinas. Čia pat balto smėlio paplūdimiai. Atskiras kambarys su vonia, galima naudotis virtuve.

Vienam asmeniui savaitei \$15, dviem — \$20. Atveža iš aerodromo ir nuveža į jį. Rezervuokite savaitei — rašykite:

Eleonora Baranauskienė, P. O. Box 84
Freeport, Grand Bahama Island

Gera naujiena siunčiantiems DOVANAS savo giminėms į USSR pagal specialų susitarimą su V/O "VNESPOSYLTORG"

Jūs dabar galite savo giminėms siųsti prekių užsakymą, su kuriuo jie gali įsigyti puikiausios kokybės importuotas prekes, pavyzdžiui: baldus, namų reikmenis, auksus, drabužius, avalynę ir kita specialiose DOLERIŲ KRAUTUVĖSE žemomis DOLERIŲ KAINOMIS. O jei Jūsų giminės norėtų, jiems toji suma bus išmokėta GRYNAIS — VIETOS VALIUTA BE JOKIŲ ATSKAITYMŲ ar KOMISO.

Užsikite, rašykite arba skambinkite

PODAROGIFTS, INC.

220 Park Avenue South (kampas 18 tos g-vės)
New York, N. Y. 10003

Tel.: 212-228-9517

Arba per mūsų autorizuotą atstovą.

žemės ūkio darbininkijos tuoti atlyginimus, ji įsako engimas neapsimoka. Vi- siems kolchozams įsakė nuo š. m. liepos 1 dienos apskaičiuoti darbo atlyginimą ne mažesni kaip sovchozuose (laukų darbininkams taip išeis šiek tiek daugiau kaip rublis už darbo dienos normą, bet vargu pasieks pusantro rublio) ir mokėti tą atlyginimą kas mėnuo: jeigu kolchozas neturėtų pinigų atlyginimams išmokėti, tai turės paimti iš valdžios paskolą (penkeriems metams, pradedant mokėti trečiais metais po pasiskolinimo). Taip darbo atlyginimas kolchozuose vistik pasilieka apgailėtinais menkas: tikresnioji pragyvenimo "garantija" kolchozų darbininkams vistik pasilieka ne darbas kolchoze (neišvengiama būtinybė), o kolchoze dirbančiųjų šeimai (ne kiekvienam darbininkui) duodami savarankiškai naudoti sklypeliai po 60 arų (pusantro akro). Tačiau mėnesinės užtikrintos pajamos iš kolchozo — jau didelė pažanga, lyginant su tuo, kas ligsiol buvo kolchozų daugumoje.

Isakymas mokėti kolchozų darbininkams kas mėnuo garantuotą atlyginimą rodo maskvinės valdžios apsisprendimą pakeisti pažiūrą į kolchozo darbininką. Ligsiol jis buvo statomas į pirmą, tiksliau sakant, beveik į pirmą vietą: sudarydami sąmatas, kolchozai vistik pirma turės atskirti lėšas valstybiniam mokesčiams ir kolchozininkų pensijų fondui (kuris irgi valstybinis), bet tada jau bus eilė darbo atlyginimui, ir tik po to visoms kitoms išlaidoms. Atlyginimai turės būti apskaičiuoti vadovaujantis sovchozuose jau praktikuojamais tarifais, ir nebus galima teisintis, kad nelieka pinigų kitiems reikalams: turės skolintis, bet mokėti.

Tiesa, valdžia nuo savęs (išskyrus paskolą) kolchozų darbininkams nieko neduoda. Isakydama garan-

DOVANOS

už naujus skaitytojus

KIEKVIENAM MCSŲ BICIULIUI, SURADUSIAM BENT VIENĄ NAUJĄ METINĮ "KEIEIVIO" SKAITTYTOJĄ DUODA- MA DOVANŲ K. BIELINIO KNYGA "TERORO IR VERGLIOS IMPERJA SOVIETŲ RUSIJA", KURIOS PARDUODAMOJI KAINA \$2.50.

O KAS SURAS 3 NAUJUS METINIUS PRENUMERATORIUS ARBA PATS SUMOKĖS PIRMYN 3 METŲ PRENUMERATĄ. TAS GAUS DOVANAI VIENĄ IŠ ŠIŲ KNYGŲ, KURIŲ PARDUODAMOJI KAINA \$5.50—\$6.00:

ST. KAIRIO "LIETUVA BUDO" ir "TAU, LIETUVA".

K. BIELINIO "DIENOJANT" ir "PENKTIEJI METAI"

NEPRALEISKITE PROGOS NESUNKIAI GAUTI VERTŲ BRANGIĄ KNYGĄ IR KARTU SUSTIPRINTI "KEIEIVĮ". KAD JIS GALETŲ DRĄSIAI KELIAUTI IR Į SEPTINTĄJĄ DEŠIMTĮ JŲŽEŅS

LAIKRASTIS VISŲ IR VISIEMS —

Nepriklausoma LIETUVA

kas savaitę duoda politines, kultūrinės ir visuomenines apžvalgas, mokslo žinias, modernų sveikatos skyrių, kino naujienas, bėgamąją lietuviškąją kroniką, geriausius romanus, vaizduojančius gyvenimą Lietuvoje, labai daug aktualių iliustracijų ir tt. Laikraštį apsimoka prenumeruoti.

Naujiems prenumeratoriams visus metus laikraštis siunčiamas už pusę kainos, kuri Amerikoje kaštuoja \$6.50.

Adresas:

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA
7722 George Street, LaSalle—Montreal, Canada.

SUSIVIENIJIMAS

LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA

SLA—jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIS MILIONUS dolerių nariams.

SLA—didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS nieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA— jau turi daugiau, kaip tris su puse milono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10.000.00.

SLA—jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA—duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudos tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA—AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudos mokestis \$2.00 į metus.

SLA—kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjas, ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:

Lithuanian Alliance of America

307 West 36th Street, New York, N.Y. 10001

(Elta)

Vietinēs žinios

Adv. M. L. Šveikauskienē

bus S. Bostone iestādīnais

Nuo rugsējo 17 d. savo klientu South Bostone patogumui advokātē Marija L. Šveikauskienē bus iestādīnais no 1-mos iki 3-cios valandos popiet South Bostone. John J. Williams Insurance Agency, 399 Broadway, netoli Lietuviu Piliēcu Draugijas, kitoje gatvēs pusē.

Bostono Dramas Sambūris vaidins Philadelphiajē

Rugsējo 24 d. (šeštadienī) 6 val. popiet Bostono Lietuviu Dramas Sambūris Philadelphiajē vaidins jau daudzyje aplinkiniu koloniū jo su dideliu pasisekumu statytā pjese "Brandos atestātā". Vaidinims bus Philadelphiajē Lietuviu Muzikālēj salē.

Bostonieciis ten kviecia A. L. T. Sajungos Philadelphiajē skyrius. Vaidinime dalyvauja visas senasis sambūrio sastats, rež. Al. Gustaitienēs.

Nepamirskite!

Nepamirskite, kad Lietuvinis mokykla pradeda naujus mokslo metus jau šī šeštadienī, rugsējo 17 d. Šv. Petro lietuvu parapijos mokyklos patalpose.

9 val. bus mokiniams pamaldos, o vēlāu mokiniu registracija ir pirmosios pamokos.

Dail. Č. Janušo paroda

Šī šeštadienī, rugsējo 17 d. 7 val. vak. Kultūriniam Subatvakarijē Tautinēs S. gos namuose atidaroma mūsū žymaus dailininko realisto Česlovo Janušo tapybos darbu paroda. Ji tēsis visā savaite.

Paroda bus atdara kasdien nuo 6 iki 9 val. vak. sekmadienī nuo 11 iki 2 val. popiet ir nuo 4 iki 10 val. vakaro. Rugsējo 24 d. nuo 11 iki 6 val. vakaro ir tada bus uždaryta.

Dail. Č. Janušas Bostone lankosi pirmā kartā, tai jo kūryba susidomējims didelē.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

VIENTELĒ LIETUVISKA KELIONIŲ ĮSTAIGA NAUJOJO ANGLIJOJ, atstovaujanti visoms lėktuvų linijoms. Ruošdamiesi praleisti atostogas Floridoj, Caribbean salose, Europoj ar tik aplankyti bičiulį, gyvenantį tolimesnėj vietoj, kreipkitės asmeniškai, telefonu ar paštu susisiekimo priemonių ir viešbučių užsakymo reikalu.

VISI PATARNAVIMAI SUTEIKIAMI GREITAI IR BE PAPILDOMO MOKESCIO. Tą patį mokėsite pas mus ir sutaupysite laiką. Užsakius iš toliau, kelionės bilietai bus jums prisiunčiami paštu.

KARTU YRA

Globe Parcel Service, Inc.
IR PODAROGIFTS SKYRIUS,

per kurį galite išsiųsti savo giminėms pinigų, siuntinius ir užsakyti rusiškų prekių.

IVAIRIAS MEDŽIAGAS, ODAS, SKARYTES, MEGZTINIUS ir kt. galima pirkti SAVIKAINA mūsų įstaigoje.

Prašykite papildomų informacijų ir nemokamų kainoraščių katalogų.

ĮSTAIGA LIETUVISKA, kreipkitės lietuviškai. Tiek kelionių, tiek siuntinių reikalu BŪSITE MALONIAI IR SĄŽININGAI APIARNAUTI.

Įstaiga atdara: kasdien nuo 9 val. iki 5 val. v. ketvirtadieniais nuo 9 val. iki 7 val. v. šeštadieniais nuo 8 val. iki 12 val. dn.

Adresas: 390 West Broadway, South Boston, Mass. 02127
Telefonas: AN 8-8764

Vedėja: Aldona Adomonis

Taupyti \$\$\$ padeda FORTUNA FUEL CO.

- 24 valandų VELTUI alyvos burnerio aptarnavimas
- VELTUI krosnies ir burnerio išvalymas
- Automatinis alyvos iliejimas
- Nuolaida, mokant grynais už burnerį
- Vamzdžių įvedimas ir taisymas
- Pilnos šildymo sistemos — RADIATORIAI — VANDENS ŠILDYMAS — KROSNYS — BOILERIAI ir BURNERIAI įrengiami pigia kaina
- 24 VALANDŲ TARNYBA
- Naktimis — Sekmadieniais — Šventadieniais

Skambinkite: GE 6-1204 FORTUNA FUEL CO.
487 WASHINGTON ST.
DORCHESTER, PRIE CODMAN AIKSTĖS

Pagerbė E. McCormackienė

Kaip žinoma, kandidato į Mass. gubernatorių Edvardo McCormacko žmona yra lietuvaitė Emilija Ruplytė, augusi ir mokslus išėjusi So. Bostone, kaip ir jos vyras. Lietuvių komitetas, kuris rūpinasi McCormacko išrinkimu gubernatoriumi, praieitą ketviradienį So. Bostono Lietuvių Piliēcu Dr-jos salėje surengė pokylį Emilijai Ruplytei pagerbti.

Buvo pilna salė. Dalyvavo ir pats McCormack ir pasakė kalbą. Kalbėjo ir McCormackienė angliškai ir lietuviškai. Meninės programos dalį atliko Onos Ivaškienės mažieji šokėjai.

Pokylio dalyviai turėjo progos privačiai su McCormackais pasikalbėti, buvo pavaikinti, galėjo ir pašokti.

Dail. Viktoras Vizgirda išskrido į Lietuvą

Mūsų kolonijos narys dailininkas Viktoras Vizgirda pirmadienį popiet išskrido į Lietuvą aplankyti savo sesutės, pasilikusių Lietuvoje bičiulių ir susipažinti su tenyksių dailininkų darbais.

Viktorą Vizgirdą iš Bostono aerodromo išlydėjo jo žmona Elena Vizgirdienė ir jo bostoniškiai bičiuliai dr. J. Girnius, inž. dr. J. Gimbutas, komp. J. Gaidelis, rašytojai S. Santvaras ir A. Gustaitis.

Kaip žinoma, Vilniuje surengta V. Vizgirdos darbų paroda, nors tarybinė enciklopedijoj jo kūrybinė linija vertinama neigiamai.

J. Tumavičienė ligoninėje

Senam artičiui paastrėjus, Jadvyga Tumavičienė atsigulė Robert Bent Brigham ligoninėj. Linkime jai greičiau pasveikti.

Lietuviai šaukiasi pagalbos

Mieli Bostono ir apylinkės lietuviai,

Viskas mums miela ir reikalinga, kas tik daroma mūsų pavergtai tėvynei Lietuvai, jos laisvei atstatyti — ir kongresai, ir eisenos, ir kiti veiksmai ir žodžiai. Bet mes negalime užmiršti nelaimingųjų ir neateiti skubion pagalbon mūsų vargstantiems broliams ir sesėms, ypač Sibiro tremtyje, vergų stovyklose ir kitur kenčiantiems. Jie mirė ir miršta pavergėjo kankinami, tegalėdami tik tyliai svajoti apie laisvės dienas ir laisvo gyvenimo palaimą.

Šiandien mes, gyvenantieji Amerikoje ir kitame laisvajame pasauly, esame gyvi, laisvi ir beveik visi gerai įsikūrę ir sotūs, todėl mūsų šventa pareiga padėti tiems savo tautiečiams, kurie visos tos gerovės neturi, kurie juoda vargą vargsta.

Balfas yra jų motina. Ji rūpinasi visais vargą kenčiančiais lietuviais, bet ir jai trūksta tiek lėšų, kiek jų reikia laimės apleistiesiems paguoti. Balfas yra bejėgis be Tamstų visų paramos. Taigi visų vargstančiųjų vardu šiandien Balfas tos paramos prašo

Balfo valdyba spaio 2 d. So. Bostono Lietuvių Piliēcu Dr-jos salėje rengia metinį banketą.

Jo programoje yra Sibiro lietuvių maldaknygės filmas ir Onos Ivaškienės tautinių šokių sambūrio mažųjų šokėjų pasirodymas. Taigi ateikite į tą banketą. Jeigu jis bus gausus — bus didelė parama Balfo kasai, o tuo pačiu ir vargstančiam lietuviui

Nuo rugsėjo 15 d. iki lapkričio 1 d. bus vykdomas piniginis vėjus.

Būkite ir čia visi dosnūs. Savo aukas galite įteikti:

Inž. A. Skudžinskui, 61 Alban St., Dorchester, Mass.

Al. Baikui, 883 Broadway, So. Boston, Mass. 02127.

P. Ausiejus krautuvė, 828 5th St., So. Boston, Mass.

J. Vaiciūniui, 327 Broadway, So. Boston, Mass. 02127

A. Andriulioniui, 245 5th St., So. Boston, Mass. 02127

Keleivis, 636 So. Boston, Mass. 02127.

Balfo Bostono skyriaus vardu

A. Andriulionis,
pirmininkas

PARDUODAMAS NAMAS

SOUTH BOSTONE

8 kambarių

Alyvos šildymas

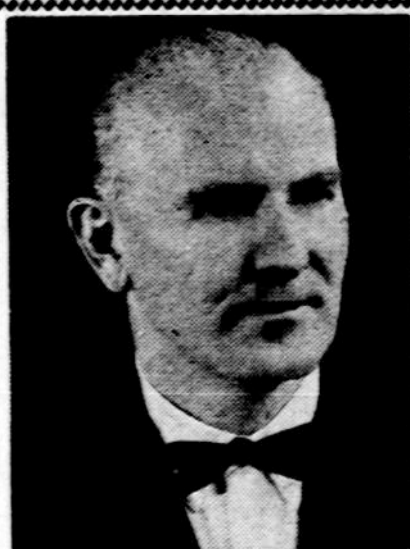
Naujai atremontuotas

Prašoma \$12,500

Skambinti tel. AN 8-3386

Išrašykite KELEIVĮ

savo draugam

BALTIC REALTY & INSURANCE AGENCY

Vytautas Stelmokas
savininkas

Įarplinkauja perkant ar pardodant namus.

Apdraudžia namus ir kitą turimą nuo visokių nelaimių.

Įarūpina visų rūšių draudimus AUTOMOBILIAMS.

Draudžia gyvybę ir sveikatą.

389 Broadway, So. Boston.
Telefonas: 268-6030

FORDAS

MES PARDUODAME PIGIAU IR REMONTUOJAME GERIAU

Didžiausias visų Fordo gaminių pasirinkimas

Atvykite pažiūrėti — sutaupyti — pirkti

Patvirtinta agentūra

Pardavimas — Remontas — Nuomavimas

MUSTANG * THUNDERBIRD * FALCON * FAIRLANE
FORD TRUCKS

VISOKS REMONTAS — DALYS

24 VAL. MAŠINŲ VILKIMAS

KAROSERIJOS REMONTŲ DIRBTUVĖ
(BODY SHOP)

Didelis A-1 vartotų masinių pasirinkimas
žemiausia kaina

Norėdami talko, perkant naują ar vartotą mašiną su nuolaida bei mašiną remontuojant, kreipkitės į

LONGINĄ IZBICKĄ

dienomis: 327-1000

vakarais: 327-8076

1716 CENTRE ST.
WEST ROXBURY

327-1000

COVENEY FORD Sales Inc.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

IVAIRIAUSIAS DOVANAS

siunčia betarpiškai

IS BOSTONO I LIETUVĄ ir kitus Rusijos okupuotus kraštus

Pristatymas greitas ir garantuotas

Atidaryta darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. o šeštadieniais nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.

327 W. Broadway,

So. Boston, Mass. 02127

Tel. 268-0068

Vedėjas J. Vaiciaitis

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

174 Millbury Street

WORCESTER, MASS.

Tel. SW 8-2868

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcester, kuri siunčia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai nuveina greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoje, labai žemomis kainomis.

Vedėja B. Sviklienė

Apsidrausk

NUO LIGŲ IR NELAIMIŲ

Draudžiame nuo polio, visokių kitokių ligų ir nuo nelaimių (ugnis, audra ir kt.). Visais insurance reikalais kreiptis:

BRONIS KONTRIM
Justice of the Peace—Constable
598 E. Broadway
So. Boston 27, Mass.
Tel. AN 8-1761 ir AN 8-2483

Dažau ir Taisau

Namus iš lauko ir viduje. Lipdau popierius ir taisau viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausią medžiagą.

JONAS STARINSKAS
220 Savin Hill Ave.
Dorchester, Mass.
Tel. CO 5-5854

LAISVĖS VARPAS

NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA

Sekmadieniais 8-9 val. ryto FM Bangomis 105.7 megaciklu IS WKOX, Framingham, Mass.

VEDEJAS—P. VIŠČINIS
173 Arthur St.

BROCKTON 18, MASS.
Tel. Juniper 6-7209

Ketvirtis & Co.

—JEWELERS—

Laikrodžiai-Deimantai

Papuošalai

Elektrons Prietaisai

Rūpestingai taisome laikrodžius

šiedus, papuošalus

379 W. BROADWAY

SOUTH BOSTON

Tel. AN 8-4649

Peter Maksvytis

Carpenter & Builder

49 Church Street

E. Milton, Mass.

Atlieku visus patalynų, remonto ir projektavimo darbus iš lauko ir viduje, gyvenamųjų namų ir biiznio pastatų, pagal Jūsų reikalavimą. Šaukite visados iki 9 valandų vakarų.

Telefonas: 698-8675

Televizija

ir radiją

Taiso Gerai ir Pigiai

JONAS ŽILINSKAS

629 E. Sixth Street

South Boston

Tel. AN 8-6645

Telefonas: AN 8-2805

Dr. Jos. J. Donovan

Dr. J. Pašakarnio

IPEDINIS

OPTOMETRISTAS

Valandos:

nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.

Vakarašis iš anksto susitarus

447 BROADWAY

South Boston, Mass

TEL. AN 8-2124

Dr. Amelia E. Rodd

(RUDOKIUTĖ)

OPTOMETRISTE

Valandos:

nuo 10 ryto iki 6 vakaro

Trečiadieniais—uždara

445 BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS.

RADIJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo

Programa Naujojo Anglijos

iš stoties WLYN, 1360 ki-

lociklų ir iš stoties FM,

101.7 mc., veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. dien-

ą. Perduodama: Vėliausių

pasaulinių žinių santrauka

r komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka.

Biznio reikalais kreiptis į

Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuvę, 502 E. Broad-

way, So. Bostone. Telefo-

nas AN 8-0489. Ten gaunamas ir Keleivis.

Dr. J. C. Landzius

(Seymour)

Lietuviai Gydytojas ir Chirurgas

X RAY

taipgi prietaiko akinius

534 Broadway,

So. Boston, Mass.

VALANDOS nuo 2 iki 6 p.p.

TEL. AN 8-2712

Namai ir ūkis:

287 Concord Rd. Billerica, Mass.

TEL. WO 3-2948

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance

321 County Club Rd.

Newton Centre, Mass. 02159

Tel. 332-2645

Flood Square

Hardware Co.

Savininkas N. J. ALEKNA

628 EAST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS.

TELEFONAS AN 8-4148

Benjamin Moore Dažai

Popieriaus Sienuose

Stiklas Langams

Visokie reikmenys namams

Reikmenys plumbieriams

Visokie gėlių daiktai